Rok XI. Nr. 135 Sosnowiec, niedziela 17 maja 1936 roku. Cena numeru 10 groszy

Ceny ogłoszeń za wiersz milimetrowy przed 1złoty w tekście 50 gr „za tekstem 49 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘ

KRAKÓW Biblioteka Jagiellońska św. Anny 12

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.— Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Sosnowiec, Teatralna 1a Tel. Redakcji Administracji drukarni 13-90

34.247

ODDZIAŁY: KIELCE, ul. Wspólna 12, tel. 13-78; BĘDZIN. Malachowskiego 24; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14, ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADŹ, Milowicka Nr. 5; GRODZIEC, ulica Legjonów, tel. 16.

OBRAZ NĘDZY I ROZPACZY

przedstawia sobą powiat puławski po katastrofalnej burzy gradowei

LUBLIN, 16.5. Rozmiary katastrofalnej burzy, jaka przeszła nad powiatem puławskim są znacznie większe, niż początkowo przypuszczano.

W Kazimierzu ulice położone nad rzeczką Grodasz przedstawiają obraz nędzy i rozpaczy.

Budynki są zniszczone, drzewa powyrywane z korzeniami, słupy powywracane.

Most na rzece zerwany, a na drogach wielkie wyrwy. Poziom rzeczki podniósł się o 6 m. i tam, gdzie podczas powodzi koryto miało 3 m. szerokości, sięga obecnie 30 m.

Właściciele sklepów stracili dużo towarów, gdyż woda wdarła się do piwnic i składów. Ulice są zamulone. W mieście wre gorączkowa praca nad usunięciem śladów zniszczenia.

Znacznie tragiczniej przedstawia się sytuacja tam, gdzie przeszedł grad Gmina Szczekarków zamieszkała przeważnie przez ubogą ludność małorolną, gdzie znajdują się przeważnie karłowate gospodarstwa, klęska jest olbrzymia. Dodać trzeba, że ludność ta ucierpiała bardzo podczas powodzi w 1924 r. Grad przeszedł również nad gminą Kurów, Markuszów, Celejów, Wierzchoniów, Lastock, Uściąż i Jeziorowszczyzna,

niszcząc zasiewy na 10.000 morgów w 50 do 100 proc.

Klęska dotknęła przeszło 1000 gospodarstw.

Grad przeważnie o średnicy 5 cm pokrył ziemię warstwą 30-centymetrowej grubości i gdzieniegdzie nie stopniał po 40 godzinach. Towarzyszyła mu niebywała ulewa.

Takiej burzy nie pamiętają w całej okolicy od blisko stu lat. Żyto, pszenica, owies i inne zasiewy są niemal całkowicie zniszczone, ścięte przez grad lub zamulone względnie zasypane kamieniami. Drzewa owocowe i inne są niemal zupełnie ogołocone z liści Kora jest pocięta jakgdyby nożem. Szyby w domach są powybijane, a nawet potrzaskane są ramy okienne.

O sile gradu świadczy fakt, że jeden z wieśniaków, który przypadkowo znalazł się w polu podczas gradobicia został tak silnie potłuczony, że obecnie musi się leczyć. Potoki wody pozalewały piwnice, niszcząc zapasy ziemniaków.

Ogrody warzywne zamieniły się w sadzawki. Jeden z ogrodów w gminie szczekarkowskiej jest pokryty kamieniami, naniesionemi przez wodę do wysokości półtora metra. Chmielarnie kompletnie zniszczone. W zniszczonych okolicach widzi się obecnie niesamowite obrazy: żniwa w maju. Ludność masowo wylega na pola, koszą i ustawiają zielone snopki zniszczonego zboża.

Tu i tam pola są już zaorane.

Na tym terenie jednak chleba w tym roku nie będzie.

Podziwiać należy niezwykły stoicyzm, z jakim włościanie znoszą straszliwą klęskę i nikt nie narzeka. Wszyscy są przy pracy. Jedni pomagają drugim, by wspólnie jaknajprędzej wyjść z biedy i doprowadzić gospodarstwa do jakiego takiego stanu. Pola będą obsiane, względnie obsadzone prosem, tatarką lub mieszanką, fasolą i ziemniakami. Straty wyrządzone przez burzę i gradobicie sięgają miljona zł.

Dnia 15 bm. na miejsce katastrofy udała się komisja.

Komisja zapoznała się szczegółowo z rozmiarami klęski i omówiła formy pomocy dla ofiar. Utworzony tam będzie specjalny komitet. Ludność otrzyma ziarno na zasiewy i doraźny zasiłek. Również pewne kwoty będą przeznaczone dla Kazimierza Dolnego, na doprowadzenie do porządku koryta rzeczki i usunięcia skutków powodzi.

„Wybij pan kilka szyb „na próbę"!"

Pikantne szczegóły z procesu „bombiarzy"

KIELCE, 16.5. (tel. wł.)

W procesie członków O. N. R., oskarżonych o podrzucanie bomb cuchnących zeznawał kierownik wydziału śledczego Aleksander Zdankiewicz, który ustalił, że oskarżeni: Duda, Pawlusiński i Pakuła tworzyli trzeci ONR, w kieleckiem i wszyscy oni brali udział z fabrykacji bomb cuchnących na Gruchawce pod Kielcami. Akcja bojówki objawiała się w rzucaniu „bomb cuchnących" i bicia szyb u żydów, wskutek czego poszkodowanych zostało 18 kupców. Oskarżeni starali się promieniować na teren całego województwa tworząc nowe komórki ONR„ do których wciągana była młodzież wszystkich warstw.

Bojówka ONR„ jak zeznawał kier. Zdankiewicz posiadała w Wierzbniku tajną radjostację, nadając komunikaty.

Świadek Jan Kołodziejski, zeznał, że na rogu ulicy Sienkiewicza róg Hipotecznej spotkał głównego oskarżyciela Dudę, który zapytał go czy ma pracę. Ponieważ świadek był bez pracy Duda **zaproponował mu zorganizowanie bojówki antyżydowskiej i na próbę kazał mu wybić kilka szyb, za co obiecał mu posadę gońca.**

Wyroki na grabieżców

LWÓW, 16. 5. Onegdaj toczyły się we Lwowie pierwsze procesy przeciwko uczestnikom grabieży sklepów w czasie zajść kwietniowych.

Aresztowano wówczas na gorącym uczynku rabunku przy ul. Gródeckiej szereg osobników, u których znaleziono zrabowane przedmioty.

Zapadły wyroki, mocą których skazani zostali: Balicki na półtora roku, Balicka na 14 mies ,Koguł na półtora r. Wójcik na półtora roku, Sawicki na rok i 7 m. i Taratuła na półtora roku więzienia.

Dr. med.

T. Melodysta

Choroby wewnętrzne (spec. Płuc)

powrócił

przyjmuje od 9—10 i od 4—6

Sosnowiec, Piłsudskiego 2, tel. 1-81.

Śląsk--Zagłębie 14:2

Wczoraj wieczorem w Sosnowcu odbył się mecz bokserski pomiędzy reprezentacjami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego.

Zwyciężyli ślązacy w wysokim stosunku 14:2 pkt.

ŻEŃSKA SZKOŁA RZEMIOSŁ

im. Ks. Kanon.

Fr. Raczyńskiego

Tow. Szkół Srednich

w Sosnowcu, ul. Kaliska 23,

przyjmuje zapisy uczenic na działy: KRAWIECKI, FRYZJERSKI CZAPNICZO - MODNIARSKI, GALANTERJI SKÓRZANEJ, INTROLIGATORSKI i KAMASZNICZY oraz kurs TRYKOTARSTWA RĘCZNEGO i MASZYNOWEGO.

Kancelarja czynna od 10 do 14-ej.

Nowa fala krwawych zamieszek w Palestynie

Podpalenia, zamachy bombowe, bierny opór

JEROZOLIMA, 16 5. Zarówno w Jerozolimie, jak i w całej Palestynie doszło do nowych rozruchów i ekscesów. Strajk arabów trwa. Z różnych stron kraju donoszą o starciach arabów z żydami względnie z policją.

W piątek w Jaffie arabowie urządzili demonstrację, podczas której zaatakowali policję, zmuszając ją do użycia broni palnej.

Dwóch demonstrantów zostało zabitych, a 14 odniosło rany, w tem czterech ciężkie.

O poważnych ekscesach donoszą z Haify. Tutaj arabowie napadli na 15 samochodów ciężarowych, wiozących mienie 15 rodzin emigrantów żydowskich z Niemiec.

Samochody zostały podpalne, przyczem całe mienie emigrantów spłonęło.

Niemniej poważnie przedstawia się sytuacja na prowincji. Arabowie przecięli połączenia telegraficzne i telefoniczne między Jerozolimą i Amanem. Na jeden z mostów na Jordanie dokonano zamachu bombowego. W wielu punktach kraju arabowie atakowali przejeżdżające pociągi, obrzucając je kamieniami.

W piątek wieczorem naczelna rada arabska wydała proklamację do ludności, wzywającą do niepłacenia podatków.

Zaznaczyć należy, że w wielu miejscowościach arabowie wstrzymują się od płacenia podatków od kilku dni.

===000===

Lokatorzy nowych domów domagają się obniżki komornego

Donoszą z Warszawy, że w najbliższych dniach udaje się do prezydjum rady Ministrów delegacja związków lokatorskich w Warszawie i z miast prowincjonalnych, celem wręczenia memorjału dotyczącego dalszej nowelizacji przepisów o komornem. Ze względu na to, że w bieżącym miesiącu upływa termin pełnomocnictw do wydawania dekretów gospodarczych, związki lokatorskie podejmują wielką akcję o obniżenie komornego w nowych domach, nie podlegających przepisom o ochronie lokatorów.

Ponieważ komorne w tych budynkach było zawsze wyjątkowo wysokie, organizacje lokatorskie domagają się zmniejszenia stawek komornego w granicach od 15 do 25 procent.

Wielki pożar

BRZEŚĆ n. B., 16.5. We wsi Kleczko, w powiecie pińskim, spłonęło 45 gospodarstw oraz inwetarz żywy i martwy i zboże o ogólnej wartości 50 tys. złotych. Bez dachu nad głową pozostało 245 osób. Dla pogorzelców zorganizowano pomoc.

LEKARZ

J. MALAWSKI

specjalista chorób skórnych i wenerycznych przyjmuje w Będzinie, ul. Sączewska 27.

PRZYCHODNIA

LECZNICZA

chorób wenerycznych i skór. „Pomoc"

SOSNOWIEC, SIENKIEWICZA 17-a

Czynna: 11-1 i 5-8 pp., w święta: 11-1

Wizyta 5 złotych.

Od świńskiego ogona do „państwowotwórczych" poczynań

Wcale pikantne kulisy dokoła afery mysłowickiej

Polska Ajencja Agrarna donosi:

Skandal z największą w Polsce targowicą w Mysłowicach był jawnym dowodem, jakie to doniedawna panowały stosunki na rynkach mięsnych. Nie był on odosobniony, zatem nic dziwnego, że cała niezależna opinja podniosła alarm, który częściowo dał już rezultaty.

Lecz — kulisów nie ruszono całkowicie jeszcze do tej pory, względnie niewystarczająco.

Dla gruntownego uzdrowienia całości zagadnienia nie wolno nad tem przechodzić do porządku dziennego, a trzeba z całą ścisłością w te kulisy wejrzeć i wyciągnąć odpowiednie konsekwencje.

I tak np. w magistracie mysłowickim do dziś dnia, jako radca, pracuje Stanisław Ficowski, em. pułkownik austryjacki, który przywędrował po upadku Austrji do Mysłowic, w krótkim czasie zostając właścicielem domu, otwierając wielką hurtownię kolonjalną, która splajtowała, następnie zorganizował również przedsiębiorstwo autobusowe.

Jako człowieka wymownego, wybrano go no radcę magistratu, poczem zasiadł na fotelu Narodowo - Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy.

Z tej organizacji usunięto go jednak za pośrednictwo przy dostawach materjałów budowlanych dla budynków publicznych.

Wkrótce wybudował sobie willę we Wiśle o 23 pokojach i chciał willę tę nazwać „Belwederem". Mając stosunki w magistracie mysłowickim, korzystał z pożyczek w K.K. O., zarówno w Mysłowicach, jak i w Cieszynie, a co jest najbardziej charakterystyczne, zgórą 10.000 zł. tytułem pożyczki otrzymał w spółce „Centralna Targowica", **dzięki dobrym stasunkom z Kazoniem z Sosnowca i Aronem Fruchthändlerem z Krakowa.**

Na luksusową willę we Wiśle, nazwaną w końcu „Idyllą", otrzymał pożyczkę 40.000 zł. ze Śląskiego Funduszu Gospodarczego. Będąc przyjacielem burmistrza Mysłowic — Tadeusza Karczewskiego chociaż jest radcą miejskim zajmował płatne stanowisko w firmie „Kazoń, Fruchthandler at Comp.", jako szef propagandy targowicy.

Ta wszechstronna akcja, zaczynająca się na targowisku, a kończąca się w gabinecie, siłą faktu nie mogła się ograniczać do fachowych interesów z bykami i świniami na targowicy, a sięgła też i do polityki.

Kandyduje p. Karczewski.

Trzeba zabiegać o poparcie.

Kto go da? Lecz od czego p. Fruchthändler? Szef propagandy robi propagandę, bo oto zjawia się

TAKIEJ TREŚCI ULOTKA:

„Żydzi! Łaska Wszechmogącego obdarzyła nas włodarzem miasta, czułym na wszystkie bolączki obywateli i to bez względu na wyznanie, czy przynależność każdego z pośród nas. W Jego to rękach dźwiga się miasto. On jest symbolem sprawiedliwości i moralności grodu naszego". (W tem miejscu jest umieszczony hebrajskiemi czcionkami napis, podający imię i nazwisko burmistrza Karczewskiego).

Dalej ulotka głosi:

„Zwłaszcza dzisiaj, w czasach panoszącej się chuliganerji, w czasach upadku kultury i humanitarności, winniśmy zadokumentować nasz pozytywny stosunek do państwowotwórczych poczynań, nacechowanych troską o dobro i pokój wszystkich obywateli" Następuje wezwanie do „braci, aby głosowali na dr. Tadeusza Karczewskiego".

Na ulotce widnieją podpisy: Rabin Ziff, Wilhelm Tichauer, dr. Loewenberg, Izydor Frey i F. Waga ze Szopienic, dyr. A. Fruchthändler, B. Duhl, Jakób Hochzeit i „Gmina Izralicka Siemianowice" z dr. Pillersdorfem.

Fakty te nie wymagają już wcale komentarzy.

Jaki los spotkał do tej pory p. Kazonia i Fruchthändlera — wszyscy wiedzą.

Lecz opinja oczekuje zasadniczego uporządkowania afery mysłowickiej.

„OSKARŻAM CIĘ MATKO" W KINIE „PALACE".

Nie trzeba być entuzjastą, ażeby dać się ponieść szczeremu uczuciu, jakie budzi akcją swą, silnemi momentami napięć dramatycznych, milczącą tragedję opuszczonej duszy dziecka zaniedbanego, zapomnianego, rzuconego na bruk wielkomiejski — wspaniały w swej cichej okropności w swej prostocie i nagim realiźmie film pt. „Oskarżam cię matko".

Film przedstawia niedolę dziecka, pozbawionego ciepła rodzinnego domu.

Córeczka córy koryntu idzie przez życie drogą ciernistą, która wreszcie zawiedzie ją poprzez kamienne korytarze przytułku, na brzeg Sekwany, gdzie po raz setny ukaże się jej w mętnej wodzie odbicie twarzy matczynej, skłaniającej się ku temu, który w pojęciu dziecka jest wrogiem odbierającym jej ciepło i uśmiech matki.

O mistrzostwo piłkarskie Zagłębia.

Dziś odbędą się dalsze spotkania o mistrzostwo piłkarskie Zagłębia.

O mistrzostwo A klasy grają: w Dąbrowie o godz. 11 CKS. — Zagłębie; w Będzinie: Sarmacja — Zagłębianka, w Czeladzi: Brynica — Płomień i w Grodźcu: Hakoah — Solvay.

Najważniejszy jest mecz w Dąbrowie, bo obydwie drużyny pretendują do tytułu mistrza, CKS. wystąpi w osłabionym składzie, bo bez Czapli i Geislera, którzy zostali zawieszeni i bez Dyrdy, który choruje.

O mistrzostwo B klasy: Sosnowiec — Placówka, KSM, — Czarni, Samson — Zew, Cynkownia — Dąbrowa, Saturn — Orzeł, Gwiazda — Tur.

O mistrzostwo C klasy walczą: Strzelec — Nadbrynica, Bałtyk — ŁKS., Saturn— Sokół, Victorja — Mars, Jaworznik — Jedność, Strzelecki KS. — Zw. Strzelecki, KSM. II — Zew II, Makabi — Tur, Nordja — Gwiazda.

—::—

× **MECZ TENISOWY W BĘDZINIE.** Dziś o godz. 9 rano na kortach będzińskiego Hakoachu odbędzie się mecz o mistrzostwo B klasy śląskiego okręgu tenisowego, pomiędzy Hakoachem a klubem tenisowym z Nowej Wsi.

× **PREZES OKRĘGU KIELECKIEGO** inż. Bijasiewicz, podał się do dymisji. Wobec tego w najbliższym czasie odbędzie się w Częstochowie nadzwyczajne walne zebranie klubów, celem wyboru nowego prezesa.

× **POLSKA — AUSTRJA** 1:1. Pierwszy dzień meczu tenisowego w Wiedniu o puhar Davisa pomiędzy Polską a Austrją zakończył się wynikiem 1:1.

Hebda pokonał Metaxa 6:4, 7:5, 6:4.

Tłoczyński — Baworowski 4.6, 3:6, 4:6.

× **ZARZĄD KS. BRYGADA STRZEMIESZYCE** zwołuje ogólne zebranie wszystkich członków tak wspierających, jak czynnych. Zebranie odbędzie się w dniu dzisiejszym o godz. 10-ej w lokalu własnym przy ulicy Kolejowej nr. 6.

BIEG WAWEL — SOSNOWIEC.

Strzelecki KS. z Sosnowca wysłał do Krakowa sztafetę, która weźmie dziś udział w biegu Wawel — Sosnowiec. — Sztafeta wyjechała w składzie: Skucha, Parzniewski, Słociński, Jasiński. Żurek Bartoszek, Paliszewski i Marcinkowski.

Wczoraj popołudniu odbyło się uroczyste pobranie ziemi z miejskiego stadjonu w Sosnowcu, która złożona zostanie na Sowińcu.

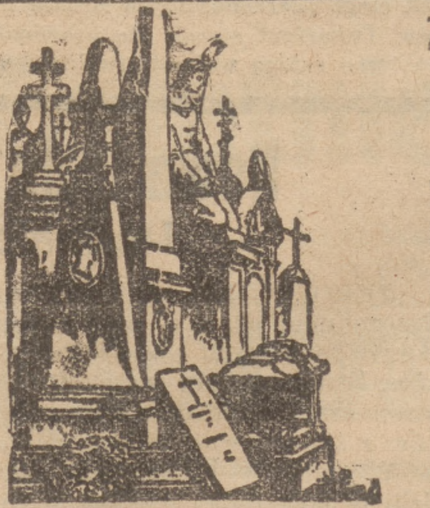
Tanio
kompletne naciągi oraz pojedyńcze struny po cenach konkurencyjnych
WYTWÓRNIA ARTYKUŁÓW SPORTOWYCH
SOSNOWIEC, ul. Piłsudskego 48.

Elegancki i modny kapelusz
znajdzie wytworna Pani tylko
w salonie mód
„Rena"
Sosnowiec 3 Maja 11
Ceny przystępne

Dezerterzy z 1920 r.

Do wojskowych władz sądowych zgłaszają się obecnie dezerterzy z 1920 r., którym amnestja darowała karę pod warunkiem zgłoszenia się w ciągu r. 1936. Wśród zgłaszających się jest wielu takich, po których ślad dawno zaginął i pomimo listów gończych nie można ich było odszukać.

Gimnazjum Koedukacyjne im. M. Kopernika
w Będzinie
(pełne prawa gimn. państwowego)
(dawniej Gimnazjum Męskie Zgromadzenia Kupców)
powiadamia, że od godz. 8-ej do 14-ej codziennie kancelarja przyjmuje zapisy chłopców i dziewczynek do klasy I-ej według nowego ustroju i do klas II-giej i III-ciej na wolne wakanse.
Do klasy I-ej kandydaci-(tki) po zdaniu egzaminu będą przyjmowani według kolejności podań.
Dyrektor **ADAM BŁAŻEJEWICZ**

Zakład artystyczno-rzeźbiarski i kamieniarski
JANA ZAGÓRSKIEGO
Sosnowiec, ulica Aleja 8. —Telefon 12-48
WYKONYWA:
pomniki, grobowce i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz sztucznych kamieni, roboty betonowe i mozajkowe t. j. schody, słupy ogrodzeniowe, dreny studzienne, płyty trotuarowe, murowanie grobów i t. p.
Wykonanie solidne i dogodne warunki — płatności. —

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?
tylko najsłynniejszy Jasnowidz - Grafolog WOMOUTH Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej uznany jako wszechświatowy fenomen, dysponujący mocą sugestji i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość. Przy pomocy słynnego i jedynego na kuli ziemskiej Medjum „TAMAHRY" które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania flujdu astralnego w transie jasnowidzi bez różnicy oddalenia, za pomocą kontaktu pisma i kilku włosów, danej osoby. Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możność zdobycia miłości pożądanej osoby, rady i wskazówki, odzwyczaja od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medjum „TAMAHRA" jest nieomylne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej N-ra losów, wskaże gdzie takowe można nabyć.
Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów i 1.— zł. znaczki poczt., a otrzymasz w przeciągu 4-ch dni odemnie dokładne przepowiednie - horoskop, który wprawi Cię w podziw i zachwyt.
Medjum „TAMAHRA" wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twego bytu i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych, to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje. Pisz jeszcze dziś do mnie na adres:
Jasnowidz **WOMOUTH**, Kraków, Lubicz Nr. 22 m. 2.

Kto wygrał na loterii?

W 3 i 4 ciągnieniu z dnia 15 b. m. główne wygrane padły na nr. nr.

Stała wygrana dzienna zł. 30.000 padła na nr. 164148.

Zł. 20.000 nr.: 14078.

Zł. 10.000 nr.: 23416.

Zł. 5.000 nr.: 4661 8149 41243 61093 112252 137829.

Zł. 2.000 nr.: 3700 4845 11686 18674 25265 40377 43091 76136 85693 94952 105466 114469 115819 121777 134889 155219 162224 168609 168961.

Zł. 1.000 nr.: 1426 4270 7660 18675 26246 30220 35401 37503 37314 45540 50666 53472 68375 78863 79994 84161 92925 107781 115136 119704 116283 131182 132264 154561 156267 156938 164514 168033 171614 176220 191500 194938.

W I i II ciągnieniu loterji w dniu wczorajszym padły następujące główne wygrane:

100.000 zł. na nr. 96798

10.000 zł. na n-ry: 13740 22788 62286 94688 128912 131495 150902 174423

5.000 zł. na nr. 188577

2.000 na n-ry: 18036 43889 43796 47959 53963 54394 58086 64843 79373 85751 93271 104220 116396 116528 123506 124279 143064 161337 163325 170093 177262 183923 189498

1.000 zł. na n-ry: 2175 2751 15201 17146 22468 22740 33723 42202 43340 57707 68547 69147 72591 77360 92541 105405 107082 107712 110239 114856 117548 119935 121330 123664 125626 123862 129194 134224 135623 141829 151984 153877 166870 170507 173436 173555 175859 176924 180782 183244 184834 186797

Zawsze i wszędzie pamiętaj że szczęście sprzyja kolekturze **KAFTALA**
KATOWICE, ul. Św. Jana 16
że tam padają stale wielkie wygrane.
W bieżącej Loterji padły już u **KAFTALA** 2 wielkie wygrane:
zł. **100.000** na Nr. 183796, zł. **50.000** na Nr. 122152, zł, **5.0000** na Nr. 56737

Psychoza strajków okupacyjnych

Po kilkanaście strajków okupacyjnych wybucha niemal codziennie na terenie Łodzi i okolic Łodzi; strajk. okupacyjne są częste również w województwie krakowskiem, kieleckiem i innych.

Przy takiej ich powszechności tracą one już swoją wymowę, przestają być bohaterską, rozpaczliwą formą walki, jaką był Klimontów — symbol buntu o utrzymanie warsztatu pracy, buntu, który wstrząsnął całem społeczeństwem.

Strajk okupacyjny jest ostrą formą walki, formą która wymaga wiele wysiłku, uporu, wyrzeczeń się ze strony robotników: naraża ich na długotrwałe nieraz przebywanie w dobrowolnem zamknięciu murów fabrycznych, bez żadnych wygód, bez możności normalnego spania, nieraz w niesłychanie niehigjenicznych warunkach, w głodzie i chłodzie. Ileż czyta się wypadków zasłabnięć, zemdleń i poważnych zachorowań wśród okupujących Oprócz strajkujących cierpią i ich rodziny, nietylko pozbawione środków utrzymania, jak przy zwykłym strajku ale pozbawione w domu opieki matek, żon, przebywających na stałe w fabryce, pozostające w ciągłem nerwowem napięciu niepokoju. Rodziny tłumnie oblegają zazwyczaj mury okupowanej fabryki, chociażby strajk ciągnął się przez kilka tygodni.

Forma strajku okupacyjnego jest tylko psychologicznie zrozumiałą. Powstaje on jako wynik rozpaczy, szukania obrony w najostrzejszej walce, kiedy — zdaniem okupantów — w inny sposób nie można obronić się dostatecznie. Zebrało się w środowisku robotniczem wiele goryczy, bólów, przez szereg lat znoszono w wielu fabrykach jaknajdalej idący wyzysk, nie skarżano się, nie buntowano, byle otrzymać się przy pracy. W jednej z fabryk, w której ostatnio kilka tygodni trwał strajk okupacyjny, od wielu lat stosowano systematycznie metodę oszukiwania robotników przy obliczaniu zarobków, a kiedy robotnik, usunięty z fabryki, nie mający więc już nic do stracenia, chciał wnieść sprawę do sądu, fabryka z reguły proponowała mu polubowne załatwienie sprawy, płacąc dobrowolnie 200 zł. Kiedy jednak robotnik nie połakomił się na ten łatwo uzyskany pieniądz i sprawę kierował do sądu, wygrywał conajmniej 500 zł. lub więcej, bezspornie mu zasądzonej należności.

W iluż fabrykach traktuje się robotników nie jak obywateli mających równe z przedsiębiorcą prawa wobec państwa, gnębi się ich moralnie, poniża ich godność osobistą, nie pozwala wybierać delegatów. którzyby mogli załatwiać wszelkie spory, wnosić wobec pracodawcy pretensje robotnicze. Sprawa delegatów staje się coraz częściej jednym z głównych punktów żądań strajkujących robotników.

Tło strajków okupacyjnych łatwo jest zrozumieć, tembardziej że dziś często strajk ten wybucha pd wpływem obawy, że robotnik, który opuszcza pracę w strajku zwykłym, może być łatwo zastąpiony przez masy bezrobotnych. Masy, iczekujące każdej okazji, byleby otrzymać pracę. Nędza bowiem łatwo rodzi łamistrajków.

Mimo to jednak, to co się dziś dzieje na terenie fabrycznym nie może być w żaden sposób potraktowane jako objaw zdrowej, świadomej walki robotników o swe prawa. Nieustatnie wybuchające strajki okupacyjne w wielu bardzo wypadkach nie są niczem uzasadnione, jako metoda walki. Rozpoczynają się one nagle, z błahego nieraz zupełnie powodu, bez jakiejkolwiek próby wyczerpania innych środków spełnienia słusznych postulatów, często nawet bez poważnych żądań, które dopiero później, już w trakcie trwania strajku są formułowane. Zapewne prawie w każdej fabryce znajdą się jakieś braki, wszędzie można wysunąć pewne postulaty, nie znaczy to jednak, by w każdej należało prowadzić strajk okupacyjny.

W chwili obecnej masowość okupacyj należy przypisać jedynie psychozie, ogarniającej robotników, psychozie niebezpiecznej, bardzo często wywoływanej sztucznie z zewnątrz, której przeciwstawiać się powinni przedewszystkiem sami robotnicy. ich reprezentanci, związki zawodowe.

Okupacja wymaga wielkiego wysiłku fizycznego i moralnego ze strony robotnika; nie mżna nią szafować, nie można dopuszczać, by dla błahostki, którą łatwo jest uregulować w drodze pertraktacyj, w drodze interwencji inspektora pracy, robotnicy musieli siedzieć długie tygodnie w murach fabrycznych w najgorszych pod każdym względem warunkach. Trzeba pamiętać, jak fatalne skutki moralne dla samopoczucia robotnika ma przegrany strajk okupacyjny, najostrzejsza forma walki zakończona klęską.

Już dziś nieraz zdarza się, że okupacja, którą robotnicy ogłosić chcą w fabryce z powodu błahostki, niesprawdzonej plotki o usunięciu jednego robotnika lub robotnicy, powstrzymywana jest przez rozsądne słowo delegata Czas otrząsnąć się z niezdrowej psychozy, mimo bolączek, mimo nagromadzonych krzywd, rozważyć dobrze, na chłodno, wszystkie możliwości załatwienia sporu, nim zapadnie decyzja o konieczności okupacji, tembardziej, że efekt strajku okupacyjnego, przy obecnej jego masowości, będzie z pewnością coraz mniejszy.

A. J.

„Mamusiu, musisz prać Radionem!"

Ja nie chcę, abyś się męczyła i denerwowała, chcę, aby moja mamusia śmiała się i w dzień prania. Dlatego musisz używać do prania Radionu, jest on przecież taki łatwy w użyciu: wystarczy rozpuścić go w zimnej wodzie, 15 minut gotować bieliznę, płukać najpierw w gorącej, potem w zimnej wodzie — i bielizna będzie śnieżno-biała.

P236

RADION pierze wszystko

DYREKCJA GIMNAZJUM ŻEŃSKIEGO.
(z prawami szkół państwowych)

Wandy Replińskiej

W BĘDZINIE, KOŁŁĄTAJA 35 telefon 1-15

Zawiadamia, że zapisy do wszystkich klas przyjmuje kancelerja w godzinach między 9 — 13.

Zestawienie rachunków Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Kieleckiego

na dzień 30 kwietnia 1936 r.

AKTYWA.		
1. Kasa i sumy do dyspozycji w Instytucjach kredytowych		110.039,39
2. Papiery wartościowe własne		106.694.60
3 Pożyczki wekslowe i inne		988.251.96
4. Należności z tyt. układów konwersyjnych		519.991.58
5. Ruchomości		10.248.55
6, Koszty administracji		23 897.94
7. Różne		81.481.99
		1.840.60.01
8. Inkaso	31.329 25	
9. Depozyty	1.168.098.53	
10. Akcepty Banku Akceptacyjnego	289.575.—	
		1.488.993.78
		3 329.599.79
PASYWA.		
1. Kapitał zakładowy, fundusz zasobowy i inne rezerwy		103.262.47
2. Wkłady oszczędnościowe, r-ki czekowe i bieżące		1.443.028 38
3. Redyskonto, dyskonto Akceptów B-ku Akceptacyjnego i kredyty		233.645.—
5. Procenty i Prowizje		37.927.95
5. Różne, sumy przechodnie		22.802.21
		1.840.603.01
6. Różni za inkaso	31.320.25	
7 Różni za depozyty	1.168.098.53	
8. Bank Akceptacyjny	289.575.—	
		1.488.993.78
		3 329 599.79

Nic tak nie zdobi Pań, jak piękna i czysta cera.
To potęguje powab i uwydatnia wygląd młodzieńczy.
Tysiące Pań zawdzięcza wyzbycie się piegów, plam,
— stosując —
Krem i mydło „LACTOLIN"
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE.

Tętno chwili

JESTEŚMY CORAZ BIEDNIEJSI.

Według ostatnich obliczeń statystycznych ludność Polski w ostatnich 6 latach mimo powiększenia o dwa i pół miljona głów, spożywa wszystkiego mniej, niż gdy była mniej liczna.

Nasz rząd odwołał się do „inicjatywy prywatnej" i wierzył, że ona Polskę rozbuduje. Tymczasem ta „inicjatywa" — to 80 proc. kapitałów żydowskich, bawiących się albo w spekulacje walutowe, albo w finansowanie rozbudowy Palestyny kosztem do 200 miljonów złotych rocznie.

Jesteśmy z roku na rok biedniejsi, Co czwarty polak jest wogóle gospodarczo zbędny. Nic nie wytwarza, nic nie spożywa. Tej odrobiny ziemniaków, jaką się utrzymuje przy życiu, niczem się nie różniącym od życia chińskiego kulisa — liczyć nie warto Oto, do czego nas doprowadził liberalizm, wzorowany na warunkach, jakie istniały przed wojną, a jakie nie istnieją i istnieć napewno nigdy już nie będą — przynajmniej w Polsce!

(Dziennik Bydgoski).

CZY BANKRUCTWO LIGI NARODÓW

Wielokrotnie na tem miejscu dawaliśmy wyraz naszemu sceptyzmowi i krytyce w stosunku do niektórych posunięć Genewy, do jej praktyk i błędów statutu.— Stwierdzaliśmy wszakże również, iż likwidacja Ligi byłaby szkodliwa. Chociaż bowiem twór ligowy daleki był od doskonałości, jest błędem burzyć niedoskonałe po to, by na tem miejscu pozostawić pustkę. Horror vecui rządzi i w polityce międzynarodowej Musi bowiem istnieć jakaś płaszczyzna wymiany zdań, środowisko, w którem łagodzonoby ostrza konfliktów.— Dotychczas udawało się to Lidze jedynie w stosunko do państw mniejszych; wielkie mocarstwa szły zaś do swoich celów ponad opinja Genewy.

Jeśli zatem mówi się o reformie Ligi czy o jej upadku, trzeba wyraźnie stwierdzić, że odpowiedzialność ciąży na wielkich mocarstwach. Nietylko na Italji, Japonji i Rzeszy, ale także na Francji i — przedewszystkiem — Wielkiej Brytanji. Jeśli wielkie mocarstwa nie przestaną nadużywać Ligi dla swych własnych egoistycznych celów, jeśli frazesy o pokoju i współpracy międzynarodowej nie przestaną osłaniać wyrachowania, intryg i rywalizacji interesów — koniec Ligi Narodów będzie szybki i nieuchronny.

(Dziennik Poznański).

OSKAR SZPIGIEL i SYN
PRZETWORY CHEMICZNE
UL. PIŁSUDSKIEGO 1 SOSNOWIEC TELEFON Nr. 8-81
Przedstawicielstwo na woj. Śląskie i Kieleckie
Spółki Akcyjnej „AZOT" w Jaworznie
Dostawa wprost z fabryki w Jaworznie oraz z własnego składu w Sosnowcu
AZOTRYTU
BŁĘKITÓW:
paryskiego
pruskiego
Milori
CHLORKU POTASOWEGO
CJANKU POTASOWEGO
CJANKU SODOWEGO
ŁUGU POTASOWEGO
NADBORANU SODU
POTAŻU KALCYNOWANEGO
POTAŻU ŻRĄCEGO
TRÓJCHLOROETYLENU
ŻELAZOCJANKU POTASOWEGO
ŻELAZOCJANKU SODOWEGO
ŻELAZOCJANKU WAPNIOWEGO

Złodziej z Dąbrowy aresztowany na Śląsku

Policja katowicka aresztowała Marjana Misztala z Dąbrowy, który w styczniu b. r. włamał się do sklepu Józefa Gawlika w Nowej Wsi pod Katowicami i zabrał tam 1.500 marek niemieckich, w tem 170 marek złotych oraz kasetkę z kwotą 700 zł.

Ponadto Misztal miał zabrać garderobę wartości 8.480 zł.

To ostatnie doniesienie jednak okazało się fikcyjne. Na żądanie jednego z Towarzystw ubezpieczeniowych toczą się obecnie dochodzenia przeciw ko Gawlikowi.

—ooo—

Życie gminy Bobrowniki w zwierciadle dzisiejszej doby.

Specjalny reportaż „Expresu Zagłębia"

Pod urząd gminy starej wioski Bobrowniki, położonej na szlaku Będzin -Piekary podpada sześć następujących wiosek o charakterze robotniczo-rolniczym: Kamyce, Żychcice, Wojkowice Kom., Dobieszowice, Rogoźnik i Strzyżowiec. Wszystkie wioski rozrzucone wśród pagórkowatego obszaru o powierzchni 4077 ha ziemi **i liczące zgórą 15 tys. mieszkańców** połączone są z Bobrownikami siecią dobrych dróg szosowych i gruntowych których stan od 1922 r. powiększył się o 38 klm.

Wioska, której mieszkańcy w okresie prosperity pracowali w pobliskich kopalń górnośląskich, rozwijała się wspaniale. Wzdłuż ulicy Kościuszki, która jest przedłużeniem ul. Sienkiewicza **jak grzyby po deszczu ma-[illegible] domki robotnicze.**

Życie stało tu na wysokim poziomie i niczem nie różniło się od stopy życiowej robotnika miast zagłębiowskich.

W każdym domu niemal panował dostatek, ponieważ prócz pracy w przemyśle górnośląskim mieszkańcy Bobrownik trudnili się częściową uprawą roli, dzięki czemu mogli sobie przysporzyć większe dochody. Nikt nie troszczył się prawie o stworzenie małorentownego warsztatu rzemieślniczego czy też jakiegoś handlu. Dlatego dziś kiedy sytuacja na rynku pracy pogorszyła się, przyczem poreduki wano całe zastępy robotników, **życie Bobrownik powoli zaczyna upadać.**

Rzemieślników wyliczyłbym na palcach, podobnie sprawa przedstawia się ze sklepikarzami.

U nas jest teraz gorzej, aniżeli gdzieś na zapadłej wiosce w stronę Sieiwierza

mówią mieszkańcy Bobrownik. Tam przynajmniej mają grunt i dach nad głową. To stwarza im pewne warunki egzystencji, tymczasem u nas zwolnieni z pracy robotnicy nie mają z czego żyć.

KWASI SIĘ TO ŻYCIE,

podkreślają śląskim akcentem bezrobotni. Ci, co mają choć domek i skrawek pola, „to prędzej sobie radzą, ale nie znaczy to, że im się dobrze powodzi

W jednym szeregu stoją z bezrobotnymi w urzędzie gminnym i, bolejąc nad swym losem, proszą wójta o robotę na szosie.

Byle zarobić na chleb dla dzieci i żony.

Wójt gminy, p. Kamiński staje bezradny wobec napływu bezrobotnych z podległych mu wiosek. Tłumaczy że z chwilą uruchomienia robót na większą skalę, zwiększy zatrudnienie.

Obecnie spowodu deficytowego budżetu na sumę 13.400 zł. gmina ograniczyła swoje fundusze na roboty inwestycyjne.

Buduje się tylko dwie szosy na odcinku Dobieszowice — Wesoła — Kozłowa Góra i Dobieszowice — Rogoźnik, **gdzie w ciągu dwutygodniowych turnusów zatrudnia się po 100 ludzi.**

Stanowi to znikomy procent zatrudnienia na ogólną sumę 4 — 5 tys. bezrobotnych, którzy szukają zajęcia w biedaszybach w Wojkowicach Komornych lub też poczynają trudnić się skupem drobiu w okolicznych wioskach, by sprzedawać go z minimalnym zarobkiem na górnym Śląsku.

ZUBOŻENIE LUDNOŚCI WPŁYNĘŁO POWAŻNIE NA GOSPODARKĘ GMINNĄ BOBROWNIK.

Budżet zamykający się sumę 105 tys. zł. jak już zaznaczyliśmy jest poraz pierwszy deficytowy. Ucierpiał na tem przedewszystkiem dział opieki społecznej, który zmniejszono o kilka tysięcy złotych.

Pozatem uniemożliwione są zamiarze budowy gmachu szkolnego, który jest palącą kwestją dla rozwoju Bobrownik.

Warunki nauczania są tu fatalne.

Szkoła rozmieszczona jest w trzech prywatnych domach. Mieszkania są niskie i ciasne.

Nauczycielstwo przechodzi z lekcji na lekcję po wszystkich 3-ch budynkach, porozrzucanych po wsi. W takich warunkach nie można myśleć o zakupie pomocy naukowych dla dzieci, a temsamem o podniesieniu poziomu nauki.

Rada gminna powinna jaknajener giczniej zająć się sprawą budowy nowej szkoły ponieważ w tym kierunku poczyniono już odpowiednie starania.

Na budowę gmachu szkolnego czeka około 100 tys. cegły, 130 mtr. sześć. kamienia i 300 korcy wapna gaszonego. Chodzi tylko o wykonanie planów oraz o uzyskanie kredytów na robociznę. Należałoby silniej zakołatać do wydziału powiatowego w Będzinie oraz do Tow. popierania budowy szkół w Krakowie, a nie wykluczone, że odpowiednie fundusze na ten cel się znajdą.

Do poważniejszych trosk gminy należy dorzucić jeszcze kwestję utrzymania w dotychczasowym stanie dróg, które w życiu wsi odgrywają poważną rolę.

P — K.

Postulaty robotników sezonowych

przedstawiła delegacja prez. Izydorczykowi

Do prezydenta m. Będzina mgr. Izydorczyka zgłosiła się wczoraj delegacja robotników zatrudnionych przy robotach miejskich.

Robotnicy miejscy w złożonym zarządowi miasta memorjale domagają się przedewszystkiem uruchomienia robót miejskich we wszystkie dni w tygodniu. Następnie domagają się podwyższenia zarobków. Przy zatrudnieniu we wszystkie dni w tygodniu po 6 godzin dziennie — domagają się 3 zł. 30 gr. za dniówkę, przy zatrudnieniu 3 razy w tygodniu po 6 godzin dziennie — 4 zł. 80 gr. za dniówkę.

Są to wyższe stawki od stawek robotników zatrudnionych przy robotach miejskich w Sosnowcu.

Domagają się również, aby z obecnych zarobków nie potrącano im za akcję zimową.

Prez. Izydorczyk oświadczył delegacji, że pierwsze trzy punkty żądań przedstawi odpowiednim czynnikom. Co zaś się tyczy sprawy potrąceń na akcję zimową to sprawa jest nieaktualna ponieważ żadnych potrąceń dotychczas nie było.

Odpowiedź w sprawie przedstawionych postulatów delegacja ma otrzymać w przyszły wtorek.

Uroczystości harcerskie w Zagłębiu

Dziś harcerze zagłębiowscy rozpoczęli dwudniowe lokalne uroczystości z okazji 25-lecia istnienia drużyn harcerskich na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.

Wczoraj w Sosnowcu w godzinach popołudniowych nastąpiło rozbicie propagandowego obozu harcerskiego na placu przy ul. 3 maja obok ubezpieczalni społecznej.

Po przemarszu drużyn harcerskich ulicami miasta, wieczorem przed ratuszem odbyło się ognisko poświęcone pamięci Marszałka Piłsudskiego i harcerzy poległych w walkach o Niepodległość. Gawędę wygłosił naczelnik Nawrocki, prezes koła harcerzy z czasów walk o Niepodległość.

Dziś odbędą się główne uroczystości, których program podawaliśmy poprzednio.

Jedynie zmienione zostało miejsce zabawy, która zamiast w parku miejskim odbędzie się w lasku „Sokoła" przy ul. Prez. Mościckiego w Sosnowcu. Uczestnicy zabawy korzystają z 50 proc. zniżek tramwajowych.

Jeszcze 100 bezrobotnych znajdzie prace w Będzinie

Praca przy robotach miejskich w Będzinie jest już prowadzona w całej pełni. W bieżącym tygodniu magistrat przyjmie do robót kanalizacyjnych nową partję bezrobotnych w liczbie 100 osób.

Ogółem więc przy różnych robotach miejskich zatrudnionych w bieżącym tygodniu będzie 550 osób.

Będzie to największa liczba, jaką magistrat może narazie zatrudnić ze względu na mały przydział kredytów przez Fundusz Pracy.

Celem złagodzenia klęski bezrobocia na terenie Będzina, prez. Izydorczyk czyni starania o uzyskanie dalszych dodatkowych kredytów.

Mieszkanie
6 pokoi z kuchnią
i wygodami na
3 piętrze
do wynajęcia
Wiadomość u gospodarza
Sosnowiec, ul. Dekierta Nr. 6.

RADJO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Niedziela, 17 maja.

9.00 Sygnał czasu. 9.03. Gazetka rolnicza. 9.15 Muzyka salonowa 9.40 Dziennik poranny. 9.50 Programy lokalne. 10.00 Tr. z Gdyni 11.57 Sygnał czasu 12.05 Programy lokalne. 12.15 Syn marnotrawny. 13.10 Teatr Wyobraźni słuch. pt. Sympatyzm. 13.50 Koncert. 14.00 Chimera z Notre Dame. 14.20 Programy lokalne. 15.45 Z czego budować na wsi 16.00 Chwilka pytań 16.15 Koncert chóru rumuńskiego. 17.00 Muzyka taneczna. 17.40 Migawki regjonalne. 18.00 Recital skrzypcowy. 18.30 Teatr Wyobraźni słuch. pt. Śmierć papieru. 19.45 Co czytać 20.00 Koncert ork. dętej. 20.45 O czytaniu pism Józefa Piłsudskiego. 21.10 Na wesołej lwowskiej fali 21.55 Tr. fragmentów dorocznego marszu strzeleckiego Sulejówek — Belweder. 22.15 Muzyka taneczna. 23.05 Programy lokalne.

KATOWICE.

Niedziela, 17 maja.

9.15 Płyty. 9.50 Program na dzień bieżący. 12.03 Co słychać na Śląsku. 14.20 Płyty. 15.00 Babcia nie lubi aut. 19.00 Program na dzień następny. 19.10 Wiadomości sportowe. 19.15 Koncert reklamowy. 19.25 Bery i bojki Śląskie. 23.05 Płyty.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Poniedziałek, 18 maja.

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.33 Pobudka do gimnastyki. 6.34 Gimnastyka 6.50 Programy lokalne. 7.20 Dziennik poranny. 7.30 Programy lokalne. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Audycja dla poborowych 8.30 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Poranek muzyczny dla szkół. 13.10 Chwilka gospodarstwa domowego. 13.15 Programy lokalne. 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.20 Programy lokalne. 16.000 Lekcja języka niemieckiego. 16.15 Trio salonowe. 16.45 Wytrzymałość 17.15 Minuta poezji 17.20 Recital śpiewaczy. 18.00 Koncert na skrzypcach. 18.30 Programy lokalne. 18.55 Pogadanka aktualna. 19.05 Programy lokalne 19.35 Wiadomości sportowe. 19.45 Pogadanka aktualna. 20.00 Audycja żołnierska. 20.30 Płyty. 21.00 Programy lokalne. 21.30 Wieczór literacki. 22.00 Koncert. 23.00 Wiadomości meteorologiczne. 23.05 Programy lokalne.

—::—

MUZYKA PROF. WŁ. POWIADOWSKIEGO Z PODSTUDJA w SOSNOWCU

W najbliższą środę o godz. 20-ej z podstudja w Sosnowcu dana będzie audycja której część koncertowa poświęcona będzie utworom znanego i popularnego w Zagłębiu pedagoga i kompozytora prof. Wł. Powiadowskiego.

Wykonawcą będzie „Szóstka sosnowiecka" pod dyr. St. Kuchcińskiego.

Odczyt pt. „Wyniki walki z gruźlicą w Zagłębiu" wygłosi dr. Marjan Molicki, a felieton o wiośnie w Zagłębiu, red. Konstanty Ćwierk.

EXPRES LITERACKI

Prace nad reformą ortografji ukończone

Prace nad reformą ortografji polskiej, które tyle wywołały dyskusyj i sporów, zostały już ukończone. Komitet Ortograficzny Polskiej Akademji Umiejętności uzgodnił ostatecznie swoje dążenia światoburcze, zrezygnował z niektórych bardziej dziwacznych, zamiarów i obecnie przedstawił projekt nowych przepisów ortograficznych Ministerstwu W. R. i O. P. do zatwierdzenia. Pozytywna decyzja Ministerstwa wprowadzi nowe zasady ortografji do podręczników szkolnych i z tą chwilą przewrót w naszej pisowni będzie dokonany.

Dzisiaj, gdy prace reformistyczne są już dokonane, warto w paru słowach przypomnieć zmiany, które już w najbliższym czasie nas czekają.

Przedewszystkiem więc ujednolicono pisownię. W samogłoskach nawet tam, gdzie w języku mówionym istnieją odmianki, wprowadza sią jedną pisownię we wszystkich wypadkach, w których da się stwierdzić przewagę pewnego sposobu mówienia. Dotyczy to licznych wahań w dotychczasowej pisowni, zwłaszcza co do o, ó, u.

Postanowiono pisać anioł, coś, ktoś mowny, ale małomówny, prawdomówny, ogrójec, bóść, chór, chóru, coż, któż mozoł, przyjaciółmi, róść. Z wahań między ó i u, ustalono ó: róż, różu, u. bruzda, chrust, długo, Jakub (jak Kuba), płukać, skuwka, zasuwka, żuraw. Pisze się: mrzonka, pasożyt, puchacz, puchar, ale druh, druhna. W wyrazach mocno przyswojonych ustalono ą: brąz flądra, pąsy, plądrować: ę: frędzla, gręplować kolęda, pędzel, wędrować, ale cembrować, kalendarz, stempel. — Wbrew wahaniom wymowy między s: sz: ś ustalono jednolitą pisownię np. muskuł, skandal, skrupuł, smalec. sport, musztra, paszport, szkaplerz. szkontrum, szpic (szpiczasty), sztaluga, warsztat; czereśnia, Śląsk, ślą, śruba, śrut, wiśnia; dowolnie: seplenić, szeplenić, urwis urwisz.

Jeśli chodzi o pisownię łączną, czy rozdzielną, to jako zasadę ogólną przyjęto tu pisownię rozdzielną. W pewnych wypadkach będziemy tu się musieli wyrzec dotychczasowych przyzwyczajeń (będziemy teraz pisać z bliska, z kolei, z powodu), jednocześnie jednak otrzymujemy przepis możliwie jednolity i wyraźny. Nowe przepisy usuwają takie sprzeczności jak dotychczasowe z chłopska obok zpańska, co noc obok codzień, na górę obok nadół, a przedewszystkiem zniósłszy w zakresie pisowni podział na wyrażenia przenośne i dosłowne, zatem z góry pisać się będzie oddzielnie, niezależnie od tego, czy używamy tu przenośni, czy też mamy na myśli kierunek. Według tej zasady również i nie ma pisać będziemy zawsze rozdzielnie.

Oczywiście istnieją wyjątki, bez których nie mogą się obejść przepisy, odnoszące się do materjału tak płynnego i zmiennego w swej różnolitości jakim jest język. Pisać więc będziemy powoli, wbrew, wskutek, pośród, naokoło, pomiędzy, łączna pisownia stosuje się też do przyimków złożonych z przyimków, jak zza, ponad i według pisowni fonetycznej spod, sprzed i in.

W sprawie przenoszenia wyrazów zarzucono 34 dotychczas obowiązujące formułki i pozostawiono piszącym znaczną dowolność. Wyraz np. iskra, możemy dzielić: i-skra, is-kra, isk-ra, niedopuszczalny jest tylko podział: iskr-a

Komitet ustalił dalej przepisy co do pisania małych i dużych liter.

Nazwy narodowości pisać będziemy literą: Polak, Francuz itd.

Komitet cofnął się w tej sprawie z pierwotnie zajętego stanowiska.

Zgodnie z uchwałą komitetu narzędnik i miejscownik przymiotników w l. pojedyńczej otrzymuje dla rodzaju męskiego i nijakiego jednolitą końcówkę —ym: dobrym dzieckiem, dobrym synem, narzędnik w l. mnogiej — końcówkę —ymi: dobrymi synami, córkami, dziećmi.

Wyjątek stanowią nazwy miejscowości typu Zakopane, Wysokie Mazowieckie, Skole. Mają one końcówkę —em: w Zakopanem itd.

Jak i dzisiaj, nazwiska na —e zachowują końcówkę —em: Lindem, Wendem.

W sprawie pisowni i lub j w wyrazach obcego pochodzenia, Komitet ustalił. po s, z, c, piszemy j — Francja, sesja, Azja; po wszystkich innych literach — i: dialog, Maria, religia, Dania Holandia.

Poza tem wprowadzono jeszcze kilka innych zmian i ustaleń.

Pozostaje jeszcze pytanie zasadnicze: czy reforma ortografji była naprawdę potrzebna? Na to odpowiada prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr A. Kleczkowski:

„Niestety, ortografja obecna uważana jest w szkole powszechnej za zmorę! Czy dlatego, że szkoła ta przyjmuje elementy słabe?

Również w gimnazjach i na uniwersytecie, czy w innych szkołach wyższych spotykamy ustawiczne błędy ortograficzne, zwłaszcza w pewnych kategorjach. Trzeba więc było uwzględnić ten moment społeczno - pedagogiczny. System pisowni pozostaje w związku z żywym językiem, który się zmienia, a ortografja tego nie uwzględnia, przeładowana pierwiastkiem historycznym

Trzeba było zbliżyć ją do życia, zwłaszcza, że dziś ilość ludzi piszących po polsku wzrosła ogromnie. Przez modernizację pisowni można zdobyć czas dla celów wartościowszych w szkole powszechnej“.

Józef Piłsudski
pisarz, wydawca i drukarz.

W pierwszą rocznicę zgonu Marszałka ukazała się zapowiedziana przez bibljotekarzy i bibljofilów krakowskich wielka publikacja pod powyższym tytułem, wytworne wydawnictwo bibljofilskie, poświęcone „Twórcy podziemnej prasy i literatury niepodległościowej„ Wielkiemu Pisarzowi i Ksiąg Miłośnikowi Józefowi Piłsudskiemu“.

Księga, która wyszła pod redakcją: Zygmunta Klemensiewicza, Edwarda Kuntzego, Władysława Pociechy, Ludwika Strojaka i Kazimierza Witkiewicza, zawiera następujące artykuły: Józef Piłsudski: Walka rewolucyjna w zaborze rosyjskim (wyjątki z cz. I. Bibuła): Kazimierz Czechowski: Pisma Józefa Piłsudskiego. Adam Dobrodzicki: Z notatek (Wspomnienia); Stanisław Konopka: Józef Piłsudski wśród książek (Szkice); Władysław Pobóg Malinowski: Nieznane wystąpienia publiczne Józefa Piłsudskiego; Helena Orsza - Radlińska: Józef Piłsudski jako prelegent Uniwersytetu Ludowego. Kazimierz Rożnowski: „Wspomnienia z tajnych drukarń Robotnika w Wilnie i Łodzi“; Leon Wasilewski: Józef Piłsudski w drukarni i redakcji (studjum); Stanisław Giza: Zestawienie bibljograficzne prac Józefa Piłsudskiego.

Artykuły powyższe opracowane m. in. przez najbliższych współpracowników **Marszałka bądź też opierające się na ust**nych informacjach, udzielonych przez **Panią Marszałkową Piłsudską, przedstawiają nieznany szerszemu ogółowi stosunek Marszałka do książki, doniosłą rolę jaką odegrał w prasie i literaturze nie**podległościowej oraz Jego charakterystykę jako znakomitego pisarza współczesnej **Polski. Sumienne zestawienie bibljograficzne prac Marszałka stanowić będzie podstawowy materjał do badań nad Jego literacką twórczością. Wartość Księgi, obejmującej 20 arkuszy druku in kwarto i ozdobionej 18 ilustracjami** podnosi niezwykle, staranna szata zewnętrzna (kolorowy druk), która jest dziełem Drukarni Narodowej i artysty - grafika p. *Zyg*munta Kinastowskiego.

Powieść o Rembrandcie

Życiu i postaci znakomitego malarza Rembrandta poświęcona jest powieść Valeriana Torniusa „Między światem a cieniem“, która w dobrym przekładzie polskim dr. Edwarda Boye ukazała się nakładem „Nowego Wydawnictwa“ (w Bydgoszczy — u Gieryna). Tytuł powieści biograficznej Valeriana Torniusa „Między światłem a cieniem“ — stsouje się nietylko do osobliwej sztuki Rembrandta, owej cudownej gry świateł i cieni w całokształcie jego dzieł malarskich i graficznych, lecz również i przedewszystkiem do niezwykłych kolei losu samego mistrza, zrazu pełnych jasności i szczęścia, a później pogrążonych w mroku srogiej niedoli.

—oOo—

Nauczycielskie bolączki

Ojcem literatury narodowej jest ponad wszelką wątpliwość Mikołaj Rej z Nagłowic, a jego „Krótka rozprawa“, drukowana 1543 r., jest pierwszym po polsku napisanym utworem. O tem wszyscy wiedzą i niema potrzeby tego nikomu udawadniać. Zasługuje natomiast na podkreślenie to że miejsce urodzenia sławnego Reja — Nagłowice, leży w województwie kieleckiem. Na takie dictum piersi wszystkich kielczan i zagłębian prężą się z dumą. Bo jakże?! Tatuś literatury — „ziemiak“.

Z regjonalnego więc sentymentu zaczynam feljeton od Reja. Andrzej Trzecieski, współczesny naszemu wielkiemu krajanowi, tak pisze o jego edukacji:

— Ojciec Reja „o wychowanie tego syna mało dbał, bo jednegoż miał tak że ji przy sobie chował, aż do niemałych lat, że go byli potem ledwie namówili, iż go był dał do Skarmierza do szkoły... Tamże był dwie lecie i, nic się nie nauczywszy, wziął go był zasię do domu i potem go był dał do Lwowa; i tam się też nic nie nauczył, bawiąc się między przyjacioły, bo już był podrosły a był tam dwie lecie“.

Filut z tego Reja! Freuda nie znał, ale kompleks szkolny w podświadomości nosił. Próbował też chodzić do akademji krakowskiej, ale i to „mu mało, albo nic nie pomogło, bo już rozumiał. co to jest dobre towarzystwo“.

Na usprawiedliwienie Reja można powiedzieć, że szkolnictwo w tych odległych latach było pod psem, a bracia Jędrzejewicze urodzili się dopiero w niecałe 400 lat potem i nie było komu „reformować“. Nie było wtedy również kryzysu, nie było przeszeregowania, a zacni nauczyciele nie wiedzieli co to jest miesięczna pensja i zabiegi skarbowo - ogrodnicze przy jej podcinaniu. Pędzili więc uczony żywot, czerpiąc z królewskiej i z możnych panów dotacji. A dzisiaj czasy gruntownie się zmieniły. Nie wiem kiedy powstało złożyczenie: „bodajżeś cudze dzieci uczył“! ale świadczy ono o tem jak lekką jest obecnie nauczycielska profesja.

Nauczyciel jest zawalony zawodową pracą po uszy. Zredukowany do minimum personel pedagogiczny boryka się z trudnościami pomieszczeniowemi patronuje rozmaitym sekcjom i kółkom, organizuje oświatę pozaszkolną i t. d. Są to niewątpliwie sprawy ważne, ale nadobitkę wartkim prądem napływają rozporządzenia i okólniki, zmuszające nauczycielski stan do rozmaitych, jeszcze bardziej nadprogramowych poczynań.

Wyżyłowani do ostatka przeróżnemi „warjantami“, „wzorówkami“, „wywiadówkami“ muszą „oficjalnie“ tępić chwasty, hodować króliki, sadzić morwy... To są wszystko bardzo piękne czynności, ale dla nauczyciela siedzącego po nocach nad poprawianiem gryzmołów (bo w dzień nie ma czasu!), staje się chińską torturą, obliczoną na odebranie spokoju i równowagi ducha tak potrzebnego przy wychowywaniu młodzieży.

O nauczycielskich bolączkach możnaby pisać całe epopeje. Są wśród nich sprawy naprawdę ważne. — Dość wspomnieć straszne wprost bezrobocie wśród młodych nauczycieli i nauczycielek, których całe legjony dobijają się napróżno o posady, wysługujące się w międzyczasie na bezpłatnych kilkuletnich praktykach. Tragiczna sytuacja tych młodych i pełnych zapału ludzi jest doskonale prześwietlona licznemi samobójstwami, spowodowanemi nędzą... Przy miljonie dzieci, pozbawionych szkół, bezrobocie wśród nauczycielstwa nabiera jeszcze większej wyrazistości i staje się groźnym alarmem...

Wśród nauczycielskich bolączek są również sprawy błahe, a są i takie, które tryskają wprost pikanterją. Do rzędu tych ostatnich należy zaliczyć kropkę, w której znalazła się pewna młoda nauczycielka. Oto przyszedł do szkoły okólnik. W jego zawiłej treści leżała perła, polegająca na tem, że należy niezwłocznie organizować na wsi zebrania chłopów, na których należy ich zachęcić do kupowania rasowych buhajów rozpłodowych! Proszę sobie wyobrazić: w izbie wiejskiej zbiera się kilkunastu chłopów i parobczaków, a panienka lat 24 we wdzięcznej prelekcji udawadnia im pożytek jaki może przynieść rasowy byk...

Ładna sytuacja, do której zbyteczne są komentarze! Spewnością pan referent tego okólnika nazywał się: Byczewski, Byczyński, Ciołek, lub może poprostu — Byczek, kiedy w swym wołowym sentymencie spłodził naprawdę „rasowy“ okólnik.

Szkolnictwo za czasów Reja było naprawdę złe, ale gdy tę ważną dziedzinę społecznego życia będzie się traktować na cyrkową modłę, to pomału krok za krokiem cofniemy się do tych odległych czasów z przed lat czterystu, gdzie nawet chodzenie do szkoły przez „dwie lecie“, było straconym napróżno czasem...

Trzeba ciągle pamiętać, że wychowywanie i nauczanie młodzieży jest sprawą tak doniosłą jak obrona kraju. — Czołg, samolot, karabin maszynowy — to tylko mniej lub więcej skomplikowane martwe narzędzia w ręku człowieka, a o wartości człowieka, który obsługiwać ję będzie decyduje tylko i wyłącznie szkoła.

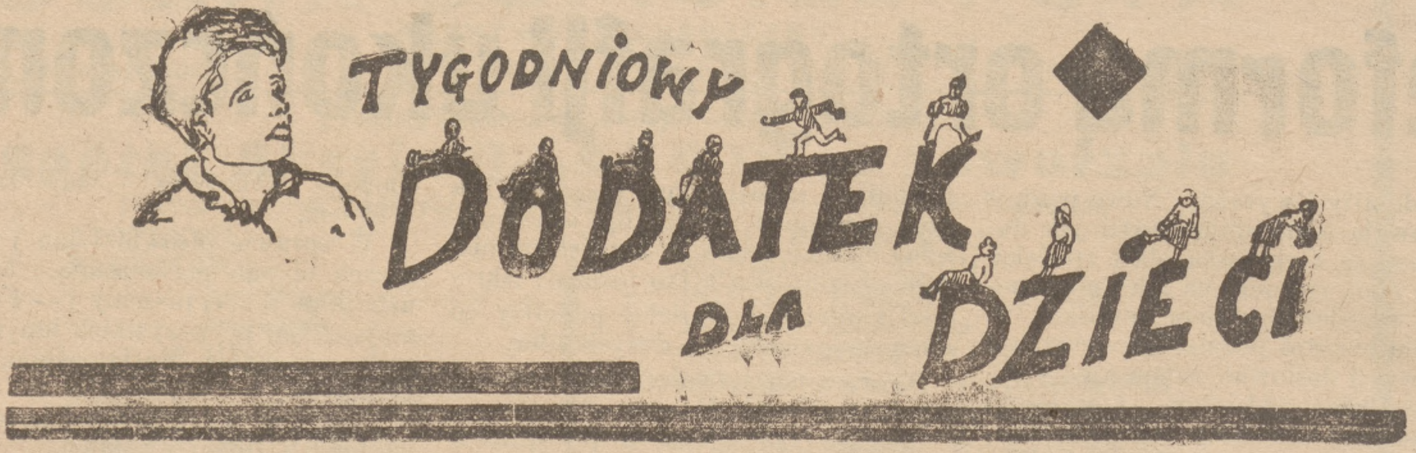
Pisze się szeroko i głośno się mówi, że szkolnictwo wymaga reformy. Jest to prawda! Ale nie tej papierkowej rozprawiającej o różnych „metodach“, „systemach“ i „eksperymentach“! — Szkołę należy zreformować przedewszystkiem od strony ekonomicznej, sprowadzającej się do dwuch tez:

1. Budować tyle szkół, aby wystarczyło dla wszystkich bez wyjątku.

2. Zapewnić możliwą egzystencję nauczycielstwu, które żyje obecnie z dziadowskich pensyj, nie wystarczających na zaspokojenie chociażby najmniejszych potrzeb kulturalnego człowieka.

Zreformowane w ten sposób szkolnictwo spełni napewno swe zadanie, dając państwu zdrowych i światłych obywateli.

Leandr Leszczyński.

Skąd się wzięły czerwone maki

To było już pod sam koniec roku szkolnego, kiedy było prawie że lato i dzieci przynosiły do szkoły najróżniejsze kwiatki. I właśnie jednego dnia, zdaje się, że we wtorek, bo akurat pierwsza lekcja to był polski — Staszek wszedł do klasy najzwyczajniej w świecie, usiadł w swojej ławce i nagle, kiedy się odwrócił — to zrobiło się zamieszanie i krzyk. Bo Staszek tak wyglądał jakby się skaleczył i miał twarz pokrwawioną. Dziewczynki zaraz zaczęły wołać, żeby prędko wody przynieść, a Julek, co w harcerstwie nauczył się ratownictwa, już podbiegł do Staszka i chciał się zabrać do opatrywania rany. I dopiero wtedy Staszek zaczął się strasznie śmiać, bo wydało się, że sobie tylko tak, naumyślnie przylepił na twarzy czerwone płatki maku.

Na to wszystko akurat weszła do klasy pani od polskiego i zapytała co się stało. Zaraz się zrobił jeszcze większy hałas, bo wszystkie dzieci jednocześnie opowiadały o tem jak Staszek je nastraszył. Dopiero pani przykazała żeby było cicho i żeby spokojniej opowiedziały, bo nic nie może zrozumieć. A najlepiej żeby opowiedział Władek, bo jest najpoważniejszy. — Więc Władek opowiadał jak to było, ale dzieci ciągle mu pomagały.

— Ojej, ojej — zupełnie jakby się skaleczył — wołała Walerka i zasłaniała oczy, chociaż teraz wiedziała, że to tylko taki żart. — Zupełnie jak krew.

— Bo to i jest krew — powiedziała wtedy cicho Bronka. Ale wszystkie dzieci usłyszały i zaraz się odwróciły i spojrzały na Bronkę. Bo Bronka była taka, że zawsze cichutko siedziała i prawie nigdy się nie odzywała. A Bronka aż się zaczerwieniła sama jak ten mak, zwłaszcza, że pani też się zapytała:

— A dlaczego tak powiedziałaś, Broniu? Przecież to płatek kwiatka.

Więc Bronia na to —

— Bo mnie moja chrzestna opowiadała — to jest taka historja o tych kwiatach makowych.

—To się świetnie składa — powiedziała wtedy pani — bo właśnie chciałam wam na tej lekcji przeczytać jakąś legendę o kwiatach, a tak to posłuchamy, co nam opowie Bronia.

I Bronka, zawstydzona trochę, że wszystkie dzieci na nią patrzą — opowiedziała.

A było to tak — że pewnego wieczoru mały Jezusek zachorował. Miał gorączkę i bolała go główka i zimno mu było. Niewiadomo było co się stało. — Może się zaziębił, kiedy raniusieńko biegał boso po rosie, może się napił zimnej wody, kiedy był zgrzany, a może zaszkodziło Mu to, że prawie przez cały dzień był w ciemnym, chłodnym lesie, bo pomagał pliszce odszukać pisklę, co się gdzieś zabłąkało?

Matka Boska strasznie była zmartwiona, że jej Syneczek tak choruje. Dawała Mu parzonej macierzanki i herbaty z kwiatu lipowego i soku malinowego — ale nic nie pomagało.

Co więc było robić. Matka Boska prędziutko zapaskę chwyciła, okryła się nią, pieskowi łaciatemu kazała Dziecka chorego pilnować i szybko, szybciusieńko pobiegła drogą do miasteczka. Biegła tak spiesznie, aż furkotała kwiaciasta spódnica, aż pobrzękiwały korale czerwone, co je miała na szyi. Biegła prędko, bosiuteńka, bo z pośpiechu to zapomniała się obuć. A na tej drodze było strasznie dużo kamieni. Niektóre to były takie ostre, że jak się stąpnęło bosą nogą, to można się było zranić. I tak właśnie Matka Boska, kiedy biegła po lekarstwo do miasteczka — strasznie sobie stopy poraniła. Ale nic na to nie zważała. Bo przecież najważniejsze było lekarstwo. O niczem nie myślała tylko o tem, żeby te krople co je we flaszeczce, za półtora złotego kupione, niosła — pomogły.

I pomogły. Już na drugi dzień, od rana Syneczek był zdrów zupełnie i biegał po tej drodze, którą się szło do miasteczka.. Biegał i całował czerwone maki, co wyrosły w tych miejscach, gdzie zostały krople krwi z poranionych stóp Matki.

Taką legendę opowiedziała Bronka. A tę legendę opowiedziała jej chrzestna, co znów słyszała ją od swojej babki, A ta babka jeszcze od swojej babki. Bo to jest bardzo stara legenda.

— Bardzo ładnie nam opowiedziałaś, Broniu — pochwaliła pani. I jeszcze zapytała dzieci — które zna jeszcze jaką legendę o kwiatach? — Ale właśnie akurat był dzwonek. Więc powiedziała, żeby sobie przypomniały na następną lekcję.

Marja Krüger.

Trzeci dzień sportowy „Powszechniaka” w Dąbrowie

W dniu 7 czerwca br. odbędzie się „Trzeci dzień sportowy „Powszechniaka“ na stadjonie miejskim w Dąbrowie. Program dnia obejmuje zawody w siatkówkę, dwa ognie, kwadranta. Dla drużyn kół b. wychowanków, O. M. P. przewiduje się również koszykówkę.

Ponadto mogą zgłaszać się liczniejsze zespoły (klasy) liczące ok. 40 osób do pokazów gier ruchowych (np. rybak, lis itp.) Taki zespół musi wykazać się znajomością prawideł, sprawnością w prowadzeniu 10 gier.

Nagrody dla drużyn: nagroda przechodnia za siatkówkę dla drużyny męskiej, nagroda przechodnia za siatkówkę dla drużyny żeńskiej, pozatem kilka piłek i dyplomy.

Zgłoszenia należy przesyłać do redakcji „Powszechniaka“ w Dąbrowie do dnia 31 bm. W zgłoszeniu, podpisanem przez zarząd drużyny i opiekuna - nauczyciela, podać należy kokurencje oraz skład drużyny. Zaznaczyć też należy, czy jest to drużyna szkolna, harcerska, byłych wychowanków, O. M. P.-u. Każdy uczestnik drużyny szkolnej musi posiadać w dniu przyjazdu zaświadczenie kierownictwa szkoły, iż w bież. roku jest uczniem tejże szkoły.

Kierownictwo rozgrywek w „Trzecim dniu sportowym“ spoczywa w rękach p. Leona Staszkiewicza, instr. wych. fiz. w Dąbrowie.

Rozwiązania z poprzedniego dodatku:

Łamigłówka liczbowa

$$\begin{array}{r} 146 \\ \times\ 32 \\ \hline 292 \\ 438\ \\ \hline 4672 \end{array}$$

Szarada

Gramatyka

Za dobre rozwiązanie, książki drogą losowania otrzymują: za łamigłówkę liczbową *Stanisław Mazur, Gołonóg, Podlasie 86* (książkę wysyłamy pocztą) i za szaradę *Doluś Bystroń — Sosnowiec, Chemiczna 6* (po książkę należy się zgłosić do redakcji „Expresu“ w dniach 18 lub 19 bm. około godziny 18-ej).

Zagadka

Dzwięk w dzwięk wstawiony

Ptak podobny do wrony

Rebus

ście	mie

Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 20 bm.

Nad stawem

Pomarszczone fali kółeczkami,
przeplecione roślin łodyżkami,
jak dno przetaka,
zwierciedli się lustro stawu.
Wprószyły się weń chrząszczyki —
gromady chyżych krętaków
migotem złotawym.
Tuż i zwinny akrobata,
łyżwiarz i rowerzysta,
tancmistrz i motocyklista,
bajeczny sztukmistrz na wodzie,
nartnik,
stający o słońca wschodzie
do startu
naokoło świata.
Są i bąki, i muszki,
motyle — świetliste smużki,
i ważki —
kolorowe blaszki:
Wszystko tu pełne słońca i uśmiechu,
pełnego pogodnego dnia, co pąkiem
ranka pała.
Tu wiatr smagłą ręką pieści
jaskółki i rybitwy białe.

Antoni Madej.

HUMOR

SKROMNE ŻYCZENIE.

W loży teatralnej: Spójrz Adolfie, jak im to składnie idzie. Zresztą my od jutra będziemy tak samo ćwiczyli.

W SZKOLE.

— Wszyscy chłopcy mogą odejść do domu, tylko Jan Korytko zostanie w karcerze na dwie godziny.

— Za co panie profesorze?

— Bo naśladowałeś głos pana dyrektora i beczałeś, jak koza.

ROZTARGNIONY.

Jakaż ta dzisiejsza kapusta sucha! Ani joty okrasy.

OPTYMIZM I PESYMIZM.

— Tatusiu, jaka jest różnica pomiędzy optymistą, a pesymistą?

— Są różne mój synku, ale najlepiej rozróżnić tych dwuch jegomościów po tem, że optymista mówi w sobotę z radością: Ach cieszę się, że jutro niedziela"! — a pesymista powie w sobotę: „Niestety już pojutrze znowu poniedziałek“.

NA GORĄCYM UCZYNKU.

Panie złodziej, co pan robisz? Przecież obudził mi pan teściową...

ZAWIŁY PROBLEM.

— Tatusu, patrz, tu są dwaj zrośnięci chłopcy.

— Tak, to są tak zwani bracia sjamscy.

— A jak jeden z nich przejdzie do następnej klasy a drugi nie, to co się wtedy stanie?

KRONIKA

Niedziela 17 Maja

Dziś: Paschalisa
Jutro: Feliksa
Wschód słońca: 3.55
Zachód słońca 7.27

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś o godzinie 4.30 popoł., spowodu choroby p. Gołaszewskiej, zamiast „Krysi leśniczanki" grana będzie świetna komedja S. Kiedrzyńskiego pt. „Życie jest skomplikowane".

Wieczorem o godzinie 8.30 „Proces Mary Dugan". Bilety w cenie od 25 gr.

Jutro o godzinie 7-ej wieczorem przedstawienie zakupione dla zespołów robotniczych „Grube ryby".

—o-O-o—

KRONIKA OGÓLNA

— **OSOBISTE.** Starosta powiatowy J. Boxa wyjeżdża jutro w sprawach służbowych do Warszawy.

— **ZABAWA LEŚNA W ŁAGISZY.** Koło gospodyń wiejskich Łagisza Stara-Wieś urządza dziś zabawę leśną w lasku p. Sitko.

Program zabawy wielce urozmaicony. Początek o godz. 3-ej popołudniu.

— **POPULARNE POGADANKI HIGJENICZNE.** W miejskim ośrodku zdrowia i opieki społecznej w Sosnowcu przy ul. Teatralnej 4 dziś o godz. 11-ej higjenistka p. Zofja Przyłęcka wygłosi pogadankę pt. „O pielęgnowaniu niemowląt"

— **ZARZĄD KOŁA Z. O. R. W SOSNOWCU** przypomina swym członkom, że zapowiedziane ćwiczenia na temat „Organizacja obrony" przeprowadzi major 11 pp. Karolus Stanisław dziś o godzinie 10.30 w domu społecznym na Pogoni.

— **PORANEK OMPIACKI.** O. M. P. Ognisko im. gen. Br Pierackiego organizuje w dniu 21 bm. o godz. 11.30 poranek w kinie „Zagłębie" w Sosnowcu. Zostanie wyświetlony film polskiej produkcji „Śluby ułańskie", poczem koncertować będą: A. Gajewski (skrzypce), J. Nowak (biała harmonja) i 7-letni T. Kwiecień (biała harmonja). Poranek poprzedzi odegranie przez koło sceniczne ogniska skeczu K. Brzeskiego pt. „W kancelarji P. K. U." Całkowity dochód przeznaczony jest na cele kulturalno - oświatowe i wycieczkowe ogniska. Bilety w cenie od 25 gr. Poranek ten miał się odbyć w dniu 17 bm. lecz z przyczyn niezależnych od ogniska został przełożony na dzień 21 bm. (czwartek).

— **ZABAWA W GRODŹCU.** Dziś w ogrodzie grodzieckiego tow. przy klubie urzędników odbędzie się zabawa wiosenna z urozmaiconym programem, która organizuje gminny komitet PW. i WF. w Grodźcu.

Początek zabawy o godz. 2 popoł.

Płaszcze damskie i męskie
(nieprzemakalne) od zł. 14.15 w dużym wyborze poleca firma
Br. Garliński
SOSNOWIEC, 3-go MAJA 19.

— **ZARZĄD SEKCJI EL. MECHANICZNEJ** przy zw. techn. R. P. Oddział Zagłębia Dąbrowskiego, zawiadamia swych członków, że dn. 21 maja br. o godz. 11 w lokalu Związku, w Dąbrowie Górniczej, ul. 3 Maja 4, odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie.

— **POBÓR GŁÓWNY ORAZ POBÓR ODROCZONYCH ROCZNIKÓW.** Starostwo grodzkie Sosnowieckie zawiadamia iż w czasie od dnia 2 do 22-go czerwca powiatu miejskiego Sosnowieckiego — pobór Główny r. 1915, oraz odroczonych roczników 1914 i 1913, które przy przeglądach poprzednich zostały uznane za czasowo niezdolne do służby wojskowej (Kat. B.), ochotników urodzonych w latach 1916, 1917 i 1918.

Pobór odbędzie się w ratuszu Sosnowieckim wg. planu rozplakatowanego w obwieszczeniach.

Pijany szofer spowodował katastrofę samochodową

Rowerzysta poniósł śmierć pod kołami samochodu

Wczoraj przed południem na szosie pomiędzy Modrzejowem a Mysłowicami miał miejsce tragiczny wypadek samochodowy, który zakończył się śmiercią rowerzysty. **Józefa Brejdaka zam. na Piaskach.**

Rowerzysta został niespodziewanie najechany z tyłu przez półciężarowe auto firmy Giesche w Katowicach, prwadzone przez szofera Oskara Lippa z Małej Dąbrówki na G. Śląsku **Jadąc nieprzepisową stroną i z nadmierną szybkością kierowca Lipp** wpadł na rowerzystę, przyczem stoczył się wraz z autem z nasypu szosy na przydrożną łąkę.

Brejdaka zmasakrowanego odstawiono natychmiast do szpitala w Mysłowicach, gdzie w dwie godziny później życie zakończył.

Rower doszczętnie został zniszczony, oraz auto odniosło poważne uszkodzenia. Na miejscu katastrofy poczęły gromadzić się tłumy ludzi.

Całkowitą winę za wypadek ponosi szofer Lipp, który prowadził auto, będąc w stanie podchmielonym.

Potworna zbrodnia w karczmie

Orczykiem zabił szwagra

W sądzie okręgowym w Sosnowcu rozegrał się wczoraj epilog potwornej zbrodni, dokonanej w karczmie w Niegowonicach (pow. będziński).

Wieśniak Edward Jasiński zaprosił swego szwagra Jana Białasa na wódkę. Po wypiciu kilku butelek między pijanymi szwagrami powstała kłótnia, podczas której Jasiński uderzył Białasa z całej siły w głowę orczykiem. Białas zemdlał. W pijackim ferworze Jasiński kazał jeszcze wcząć go do pobliskiego strumyka, by go ocucić. Nazajutrz Białas stracił mowę a w dwa dni potem zakończył życie.

Sąd skazał zabójcę na pięć lat więzienia.

Krwawa bójka na zabawie tanecznej

Wieś Mirów w powiecie zawierckim słynie z krwawych bójek, wywołanych przy lada nadarzającej się okazji. Każda niemal zabawa, czy zebranie, kończy się krwawo.

Podczas jednej z ostatnich zabaw tanecznych, urządzonych w Mirowie, niejaki Mikołaj Kot, niezadowolony z przybycia na zabawę swego rówieśnika Franciszka Lamcha, pchnął go nożem w pierś, przedziurawiając mu płuco.

Sąd okręgowy w Sosnowcu skazał wczoraj nożowca na dwa lata więzienia ze zredukowaniem tej kary do połowy na zasadzie amnestji.

O zajęcie się potrzebami dzieci

Zebranie dyskusyjne w ratuszu sosnowieckim

W dniach od 24—31 bm. z inicjatywy Polskiego komitetu pomocy dzieciom zorganizowany jest we wszystkich ośrodkach na całym terenie Polski „Tydzień dziecka"

Nie trzeba dowodzić jak wielkie znaczenie dla przyszłości narodu i kraju ma zdrowie dziecka.

Społeczeństwo pochłonięte wielkiemi kłopotami i zadaniami, jakie w obecnej chwili całym ciężarem spadają na nie, wśród trosk swoich winno znaleźć czas na poświęcenie dużej uwagi dziecku.

O dziecku nie wolno zapomnieć z tego tylko względu, że nie może samo zabrać głosu, bądź prośba jego zawarta w cichym płaczu, bywa zagłuszona.

Sekcja higjeny dziecka oddziału sosnowieckiego pol. towarzystwa higjenicznego pragnąc by i na naszym terenie zagadnienie potrzeb dziecka, jego bólu, trosk i krzywdy zostało postawione na porządku dziennym spraw bieżących — zwołuje na dzień 18 bm. na godz. 19-tą do gmachu ratusza zebranie publiczne, celem zastanowienia się nad najpilniejszemi potrzebami dziecka oraz celem wyłonienia komitetu „Tygodnia dziecka".

Z CZELADZI

Przed budową nowej szkoły

Sprawa budowy nowego gmachu szkolnego w Czeladzi była przedmiotem częstych obrad na posiedzeniach rady miejskiej, aż obecnie dopiero znalazła się w stadjum realizacji.

Szkolnictwo w Czeladzi znajduje się w opłakanym stanie. Nauka odbywa się na dwie i trzy zmiany. Słowem brak jest pomieszczeń szkolnych. To też inicjatywie budowy nowego gmachu szkolnego należy przyklasnąć. Magistrat czeladzki powoli dochodzi do prozumienia z rolnikami, od których otrzymuje teren przy ul. Milowickiej, potrzebny pod budowę budynku. Na przeszkodzie staje tylko brak decyzji tow. popierania budowy szkół w Krakowie w sprawie przyznania miastu 60 tys. zł. pożyczki długoterminowej. Dotychczas magistrat otrzymał tylko zepewnienie, że ma szanse otrzymania pożyczki.

W najgorszym wypadku, gdyby miasto nie otrzymało pożyczki szkołę postara się wybudować własnym kosztem.

W budżecie na rok 1936/37 przewidziana jest suma 9 tys. zł., więc z tych funduszów rozpoczęte będą wstępne prace, jak opracowanie planów i założenie fundamentów.

W takich warunkach budowa trwałaby kilka lat.

W poniedziałek kierownictwo techniczne magistratu przystąpi do wytyczenia terenu pod przyszły gmach szkolny.

Z OLKUSZA

Autobus nad przepaścią

Przedwczoraj Josek Rusinek, syn współwłaściciela autobusu z Pilicy, w zastępstwie szofera, miał zamiar wyjechać z pasażerami do Żarnowca.

Wskutek nieumiejętnej jazdy, zaraz na skręcie za rynkiem wjechał na budkę drewnianą przygniatając jednego z mieszkańców Pilicy, którego odwieziono do szpitala w Zawierciu.

Pozatem Rusinek wjechał nad głęboki rów z wodą, zatrzymując z trudem autobus nad przepaścią.

(o) **ŚWIĘTO LUDOWE.** W Sułoszowej odbędzie się w dn. 31 bm. święto ludowe z udziałem działaczy pow. olkuskiego. Święto organizuje powiatowe stronnictwo ludowe.

(o) **ELIMINACYJNE ZAWODY MODELI LATAJĄCYCH.** W dn. 24 bm. odbędą się w Olkuszu eliminacyjne zawody modeli latających z inicjatywy olkuskiego obwodu powiatowego LOPP. w Olkuszu. Za najlepsze wyniki tak lotów, jak i konstrukcji modeli przewidziane są dla zawodników cenne nagrody. Udział w zawodach należy zgłaszać w kancelarji obwodu LOPP. przy ul. 3 maja, najpóźniej do 20 bm.

— **REJESTRACJA DENTYSTÓW, POŁOŻNYCH itd.** Starostwo Grodzkie Sosnowieckie zawiadamia, że do 31 maja 1936 r. przeprowadza się repestrację wszystkich lekarzy — dentystów, położnych, felczerów masarzystów itp. zamieszkałych na terenie m. Sosnowca. Osoby podlegające rejestracji winne się zgłaszać w Starostwie pokój Nr. 8-a, w godzinach urzędowych z dowodami osobistymi, świadectwem obywatelstwa polskiego. dyplomami oraz dowodami uprawniającemi do wykonywania praktyki.

Zebrania

ZARZĄD ROSYJSKIEGO TOWARZYSTWA DOBROCZYNNOŚCI W POLSCE oddział w Sosnowcu, podaje do wiadomości swoich członków, że dziś w niedzielę, 17 bm. o godz. 16-ej w pierwszym lub o godzinie 16.30 w drugim terminie, bez względu na ilość przybyłych członków, odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Teatralnej 5, doroczne walne zebranie członków towarzystwa.

* * *

Posiedzenie miejskiego komitetu święta morza w Sosnowcu odbędzie się w dniu 18 bm. o godz. 19-ej w sali rady miejskiej w Sosnowcu.

CZY SAMOCHÓD „AUSTIN" NADAJE SIĘ NA NASZE DROGI?

Wśród całego szeregu fabryk angielskich jedną z największych i najpopularniejszych jest „Austin"; fabryka ta celuje w produkowaniu wozów o mniejszym litrażu, ekonomicznie zużywających benzynę (5—8 litrów na 100 km.), a przez to bardzo oszczędnych w eksploatacji.

Samochody „AUSTIN" są zbudowane z surowców pierwszej jakości, a jak dowiadujemy się na Polskę przeznaczony jest specjalny typ eksportowy, odznaczający się szczególnie wzmocnionem podwoziem, dzięki krzyżowej ramie, doskonale resorowany i zaopatrzony w superbalony niskiego ciśnienia nawet w najmniejszych wozach.

Dzięki tym zaletom „AUSTIN" idealnie nadaje się do dłuższych podróży nawet na najgorszych drogach i świetnie znosi tę różnolitość w jaką obfitują drogi u nas tak, że śmiało postawić go można w rzędzie tych wozów które najlepiej na nasze drogi się nadają.

WYSTAWA DOROBKU ZWIĄZKU STRZELECKIEGO W SOSNOWCU.

Zorganizowaną wystawę dorobku Związku Strzeleckiego z piętnastoletniego okresu działalności na terenie powiatu będzińskiego, otwartą w dniu 19 kwietnia w ratuszu miasta Sosnowca, zwiedzać można do dnia 20 bm. każdodziennie od godziny 15-ej do godz. 19-ej. Na wystawie zostały zgrupowane eksponaty z działu wychowania obywatelskiego, fizycznego, przysposobienia rolniczego, zawodowego i robót kobiecych.

Bogata ilość eksponatów zdobytych i wytworzonych przez strzelców, strzelczynie i orlęta obrazuje wysiłki powiatu i oddziałów Związku Strzeleckiego.

Powyższy termin zamknięcia wystawy jest ostateczny i nie będzie przedłużany i dlatego też władze powiatowe Z. S. zapraszają miejscowe społeczeństwo i organizacje do zwiedzenia wystawy.

Konferencja rady okręgowej Z. Z. Z.

W dniu dzisiejszym o godz. 9.30 rano w lokalu własnym w Sosnowcu odbędzie się konferencja rady okręgowej Z. Z. Z. Zagłębia Dąbrowskiego. Tematem obrad będą obecne aktualne zagadnienia gospodarcze.

Następnie odbędzie się zebranie górników Z. Z. Z., na którem omawiana będzie sytuacja w górnictwie Zagłębia Dąbrowskiego.

Zlikwidowane zatargi w fabryce „Metapol"

Strajk okupacyjny w fabryce „Metalpol" w Będzinie został onegdaj w godzinach popołudniowych zlikwidowany i robotnicy przystąpili do pracy.

Podpisana została odpowiednia umowa, przyczem poprzednio wydalony robotnik pozostanie nadal w pracy. Pozostałe postulaty, jako zupełnie nierealne zostały przez robotników wycofane.

Kradzieże

Nieznani osobnicy dostali się do mieszkania Izraela Szlezyngera w Sosnowcu przy ul. Perla 13, skąd skradli różne przedmioty, ogólnej wartości 349 zł.

Z mieszkania Chaji Frydberg, zamieszkałej w Będzinie przy ul. Zawale 22 skradziono biżuterję, kilkanaście metrów różnych materjałów oraz 65 zł. w gotówce. Łączna wartość skradzionych rzeczy wynosi 240 zł.

Fałszowali weksle i dokumenty

Aresztowano w Katowicach pod zarzutem oszustw wekslowych i fałszowania dokumentów Grünsteina Abrahama ze Sosnowca oraz Grüwalda z Mysłowic.

Obydwaj poszkodowali kilka osób na około 20.000 zł.

Tragedja matki

Serję procesów o podrzucenie dzieci zamknęła wczoraj w sądzie okręgowym w Sosnowcu rozprawa przeciwko 28-letniej mieszkańce Sosnowca Wiktorji Markowskiej (Kacza 13).

Markowska porzuciła dziecko z nędzy.

Sąd wymierzył jej sześć miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na dwa lata.

B. P.
z Oppenheimów
FLORA KIPMAN
zmarła dnia 10 V 1936 r., w Krakowie i tamże pochowana została
Córki, syn i rodzeństwo.

Dzisiejsze wyścigi konne

Dziś w siódmym dniu wyścigów konnych z totalizatorem w Katowicach na torze w Brynowie rozegranych zostanie siedem gonitw 2 z płotkami 1 z przeszkodami i 4 płaskie. Najciekawiej zapowiada się gonitwa płaska dla 3 latków o nagrodę honorową Gałowa — przy udziale 10 koni — oraz płaska 2.100 mtr — 10 koni w których najtrudniej przewidzieć faworyta.

Początek gonitw o godz. 15.30 — bez względu na pogodę.

Poniżej podajemy mianowania koni:

1. Płoty — Dystans 2.800 mtr.

Lady Langden — Herszlewicza
Guldynka — Czechowskiego
Farinelli — Schlingmanna
Figlarz — bar. Kronenberga
Admonicja — Zduńczykowej
Szaman — Brodowej
Gigolo — Seidla
Espanola — Bobińskiego.

2. Przeszkody — Dystans 4.000 mtr.

Herring — Jaroszewskiego
Igraszka III — Kiedacza
Intruz — Weisłowicza
Flagranti Zduńczykowej
Fra Diavolo II Zahorskiego
Klinga — Seidla
Cherie — Bobińskiego
Nestor — Bobińskiego
Fronton — Herszlewicza.

3. Płaska — Dystans 1.600 mtr.

Ostoja — Herszlewicza
Kaboga — Temnickiego
Orlik — hr. Korzbok - Łąckiego
Farinelli — Schlingmanna
Nitka — Schlingmanna
Dzwon — Mrugaszewskiej
Principessa — Seidla
Foryś — Balwińskiego
Wag — Verkay'a
Irish Maid — Zygmunt.

4. Płoty — Dystans 2.400 mtr.

Grazia — Rybickiego
Espanola — Bobińskiego
Felka — Tudzińskiego
Farinelli — Schlingmanna
Szanfary — Herszlewicza
Meta — hr. Mielżyńskiego
Sekunda II — Herszlewicza
Admonicja — Zduńczykowej
Intruz — Weisłowicza
Figlarz — bar. Kronenberga.

5. Płaska — Dystans 1.800 mtr. Nagroda honorowa Gałowa.

Mascotte — Jamnickiej
Łaps — Gerbowej
Thalja — Jamnickiej
Little Duke — hr. Mielżyńskiego
Admirator — Temnickiego
Herszt — bar. Kronenberga
La Cumparsite — Rybickiego
Parade d'Amaur — hr. Mielżyńskiego
Hetman Koronny — Cerbowej
Memoria — Verkay'a.

6. Płaska — dodat. Dystans 1.800 mtr.

Hajdamak 4 — bar. Kronenberga
Turja — Herszlewicza
Maj — hr Mielżyńskiego.
Gross Country — hr. Melżyńskiego
Prut — Verkay'a
Bembo — hr. Korzbok-Łąckiego
Babosz — Herszlewicza
Hipek — bar. Kronenberga.

7. Płaska — Dystans 2.100 mtr.

Nerv — hr. Korzbok - Łąckiego
Kombinator — Królickiego
Limonit — Schlingmanna
Fatma II — Jamnickiej
Meta — hr. Mielżyńskiego
Proca — Balwińskiego
Esdras — Zahorskiego
Rabuś — Lewickiego
Voleur — Verkay'a
Chojrak — Jamnckiej.

—oOo—

Oskarżam Cię, Matko!...
Potężny dramat z życia proletarjatu wkrótce w Sosnowcu

Z ZAWIERCIA

(z) **Z WYDZIAŁU POWIATOWEGO.** Pod przewodnictwem starosty Zagórskiego odbyło się onegdaj posiedzenie wydziału powiatowego, którego porządek dzienny obejmował szereg spraw natury gospodarczo - samorządowej. Między innemi rozpatrzono i zatwierdzono 5 budżetów gmin oraz 1 budżet osady Siewierz. Zatwierdzone zostały budżety Koziegłówek na sumę zł. 23.300, Niegowej na zł. 22.956, Poraja 26.292, Siewierza 14.449, Żarek 57.491 oraz budżet osady Siewierz na sumę zł. 36.655. Pozatem załatwiono cały szereg innych spraw, dotyczących gospodarki samorządu powiatowego.

(z) **KWESTA ULICZNA.** Zarząd Robotniczego Instytutu Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego oddział w Zawierciu podaje do publicznej wiadomości, że z kwesty ulicznej urządzonej w dniu 1 maja osiągnął zł. 27 gr. 28 dochodu. Pieniądze te przeznaczone zostały na cele kulturalno - oświatowe instytutu.

Wkrótce film polski
Straszny Dwór
według opery
Stanisława Moniuszki

ZBIÓRKA ULICZNA NA BUDOWĘ OŁTARZA W KATEDRZE CZĘSTOCHOWSKIEJ.

W myśl odezwy J. E. Ks. biskupa dr. T. Kubiny dla upamiętnienia 10-lecia rocznicy istnienia diecezji naszej ma być ufundowany wielki ołtarz w katedrze częstochowskiej.

W tym celu P. A. K. parafji Wnieb. N. M. P. w Sosnowcu urządza dzisiaj zbiórkę uliczną, której całkowity dochód przeznacza się na ufundowanie wspomnianego wyżej ołtarza w katedrze częstochowskiej.

Katedra jest matką wszystkich kościołów diecezji, dlatego wszyscy diecezjanie mają obowiązek przyczynić się ofiarą swoją do zrealizowania tego pięknego dzieła — pamiątki.

Nie skąpmy więc groszy — i nie omijajmy kwestujących.

Zarząd parafjalny Akcji Katolickiej w Sosnowcu.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.

SPRAWIEDLIWOŚĆ ZWYCIĘŻA!

POWIEŚĆ.

245

Mówicie panie o zaszłym wypadku? — zapytał — cóż się to stało?

Amanda opowiedziała szczegóły zamilczając wszelako o Ducheminie, którego poznała, a na życzenie pseudobarona udała się wraz z nim na stację. Smutek malował się na twarzach wszystkich. Okazało się jedenastu zmarłych a dwudziestu siedmiu po większej części ciężko rannych.

Sąd zjechał na miejsce wypadku.

Około siódmej Soliveau wraz ze swą towarzyszką powrócił do willi Róż, gdzie przyniesiono im obiad.

Amanda była zamyślona, smutną.

— Co ci jest? — pytał Owidjusz.— Miałżeby ów wypadek tak silnie na ciebie podziałać?

— Istotnie — odparła Amanda — przejęło mnie to do głębi.

— Ach! czy to nas tak dalece obchodzi?... nie znajdowaliśmy się tam, to rzecz główna.

— Jakiż egoizm w tych słowach!..

— Tak.. jestem samolubem — odrzekł — nie kryję się z tem wcale!

Rozmowę powyższą przerwała służąca, wnosząca obiad. Oboje nasi znajomi zasiedli przy stole.

— Kawę postawiłam na kuchni — wyrzekła posługująca; — po ukończeniu obiadu może pani raczy wziąć takową, ponieważ bardzo się spieszę z przyczyny wielkiego zajęcia u nas w dniu dziesiejszym.

— Dobrze — odpowiedziała Amanda — podam ją sama, lecz zamknij drzwi za sobą, gdyż nigdzie nie wyjdziemy dzisiejszego wieczora.

Służca odeszła.

Po skończeniu obiadu szwaczka pani Augusty sprzątnęła nakrycie i przyniosła kawę.

— Z czem będziesz pił, baronie? — spytała.

—Z rumem, jak zwykle. a ty?

— Ja z likierem Chartreuse. to mój napój ulubiony.

Amanda, nalawszy kawę w filiżanki, podała jedną z nich Owidjuszowi, stawiając obok niego butelkę z arakiem, napełniwszy zaś kieliszek do połowy Chartreusem, zaprawionym przez Owidjusza kanadyjskim płynem wlała takowy w swoją filiżankę i zapaliwszy cygaretkę, siadła prowadząc rozmowę, pijąc jednocześnie i paląc. Soliveau odpowiadał na zapytania, bacznie na nią spoglądając. Czas uchodził. Uderzyła godzina dziesiąta, potem jedenasta.

Owidjusz wstawszy, podszedł do okna i zamknął okiennicę, poczem wróciwszy usiadł naprzeciw Amandy, palącej cygara jedno za drugiem.

Nagle, jak niegdyś Jakób Garaud przed dwudziestu jeden laty, dziewczyna drgnęła, jak gdyby zelektryzowana działaniem płynu, i znane nam już symptomata pojawiać się zaczęły. Przyłożyła rękę do czoła, a potem do szyi.

— Pali mnie w gardle... — wyrzekła — czuję niezwykłe pragnienie...

I nalawszy pełną szklankę wody chciwie ją wypiła. Przyśpieszyło to działanie płynu. Zerwała się nagle z wyprężonemi rękoma, obłąkanym wzrokiem, wybuchając nerwowym śmiechem. Soliveau patrzył spokojnie wiedząc, co się rozpoczyna i dozwalając jej przez kilka minut chodzić szybko po pokoju. Następnie pojmując, iż chwila badania nadeszła, zapytał:

— Zatem odgadłeś, kto jest ów człowiek, który kupił nóż w sklepie przy ulicy Bourbon?

Amanda badawczo spojrzała.

— Pytasz mnie, kto jest ów człowiek? — odrzekła przerywanym głosem: — ależ ty znasz go lepiej odemnie to ten sam, który wykupił w Jcigny weksel sfałszowany przez Duchemina i moje zeznanie o popełnionej kradzieży u pani Delion... Tym człowiekiem jesteś ty!... Sądzisz więc, iż ja cię oddawna nie przeniknęłam do głębi? Posiadam sąd bystry... nie łatwo jest mnie oszukać lub podejść!. Ty to owego wieczora, gdyś mnie do Łucji odwoził, kupiłeś ów nóż, podczas gdy ja u niej bawiłam... Ty to, wybadawszy mnie zręcznie w szczegółach. zaczaiłeś się przy drodze, chcąc zamordować tę biedną dziewczynę!.. jesteś mordercą.. zbrodniarzem!...

Amanda ożywiała się coraz więcej. Głos jej ostrym, skrzypiącym się stawał Owidjusz powstał, chcąc jej nakazać milczenie, a w razie potrzeby. przemocą zamknąć jej usta.

— Odejdź! zdala odemnie!.. — krzyknęła. — Ha! ja znam ciebie...— mówiła dalej — a wkrótce wiedzieć będę, kim jesteś! Poszukuję i odnajdę twoje prawdziwe nazwisko, które ukrywasz pod przybranem mianem Arnolda de Reiss, a wtedy.. biada ci, biada! Kupiłeś sobie na własność dowód spełnionego przezemnie występku... możesz mnie zgubić.. ale zaczekaj.. pierwej ja zgubię ciebie... lub zapłacisz mi drogo za moje milczenie!... Dlaczego Łucję zabić chciałeś?.. Kryje się w tem tajemnica, którą wyjaśnię, wyjaśnić muszę, a skoro światło zabłyśnie, rozpocznie się walka pomiędzy nami, wśród której wydrę ci piśmienne moje zeznanie!..

Owidjusz pobladł, drżąc cały.

— Milcz! — wołał, przyciszonym głosem słyszysz... ja milczeć ci nakazuję!

(c. d. n.)

KINO EDEN

DZIŚ PODWÓJNY PROGRAM!

Sekrety marynarki wojennej

Film o miłości, poświęceniu i honorze żołnierza - marynarza
W rolach głównych: ROBERT TAYLOR i JEAN PARKER.

Czy Lucyna - to dziewczyna

W roli gł.: J. SMOSARSKA i E. BODO.

NADPROGRAM: TYGODNIKI PATA.

Początek seansu o godz. 17.30.

KINO Palace

Najpiękniejsza operetka tyrolska

„PEPI"

W rolach gł.: Herman Thinig i Christl Mardayn

W niedzielę, dn. 17 maja wielki poranek! Franciszka Gall w filmie „PIOTRUŚ".

Nagrodę otrzyma każdy

kto nadeśle trafne rozwiązanie

ZSIPŚYW ĘIS KAT ZSILEICSOP EIBOS KAJ

Za dobre rozwiązanie wyżej wymienionego przysłowia przeznaczyliśmy celem zjednania sobie klienteli następujące nagrody:

1. Nagroda	zł. 100— gotówka	6—9	nagrody	Materjały na ubranie,
2. „	Maszyna do szycia,	10—15	„	Budziki
3. „	Aparat fotograficzny	16—30	„	Zegarki męskie,
4. „	Kilim,	31—40	„	Obrazy olejne,
5. „	Aparat radjowy	41—60	„	Art. rzeźby z drzewa.

oraz wielką ilość wartościowych nagród pocieszenia!

Rozdzielanie głównych nagród odbędzie się pod nadzorem notarjusza w terminie, o którym zawiadomi się pisemnie. Nadsyłający rozwiązanie niema żadnych zobowiązań. Drobna opłata przesyłki nagrody na koszt odbiorcy. Rozwiązanie należy przesłać jaknajprędzej załączając ew. znaczek pocztowy na odpowiedź, którą się w każdym wypadku otrzymuje. Adresować: — Dom Wysyłkowy „GLORIA" Kraków, Florjańska 43/H.

„OLLA" GUM ?! to najpewniejszy środek ochronny!

Zupełnie bezpłatnie ... o Abdel-Hanim

jest fenomenalnym, najsławniejszych jedynym wyróżniającym się na całym świecie jasnowidzem - grafologiem, który od Boga posiada nadprzyrodzony dar jasnowidzenia i hypnotyzowania - wybierze Ci zupełnie bezpłatnie i bezinteresownie szczęśliwy Nr. Losu, który pod gwarancją zostanie wylosowany.

Wskaże gdzie takowy można nabyć oraz na życzenie odgadnie Twą przyszłość, wprowadzi Cię na prawdziwy szczęśliwy Nowy Tor Życia, może dać Ci możność stałego zarobkowania. Zatem natychmiast w każdej sprawie zwróć się do niego. Nadeślij datę urodzenia i 80 gr. na koszty portorji.

Adresować: jasnowidz Abdel - Hanim Lwów 15, ul. Cierkewna 18-4.

Ważne dla Sosnowca i okolicy

Zaszczytnie znany w całej Polsce specjalista z długoletnią praktyką **M. TILLEMAN z Krakowa, ul. Szlak 39,** wynalazca nowego systemu opatentowanych bandaży, stosujący je z najlepszym i najradykalniejszym skutkiem na różne go rodzaju najniebezpieczniejsze i naj zastarzalsze

PRZEPUKLINY

(ruptury) u Pań, Panów i dzieci ze zlec. lek. nawet w wypadkach, gdzie różnego systemu bandaże nie pomogły przyjeżdża **do Sosnowca** i będzie przyjmował w „Hotelu Centralnym" ul. 3-go Maja 11 od 19—22 maja br. włącznie, od 2.30 — 5 popoł.

Mężczyznom

słabym (niemocą płciową) wskażę jak odzyskać zdolności męskie. — Zgłoszenia pod „Mój system", Kraków, Lubicz 22 m. 2

Nie trzeba się męczyć!

Jeśli do prania zastosuje pani MYDŁO i PROSZEK „ADA" o wiele mniej się zmęczy, gdyż mydło to łatwo się pieni i mydli, a proszek „Ada" wybiela bieliznę.
Sp. d. F. br. „ADA"
MODRZEJOWSKA 39 (Hale Rozwoju).

Pokost szybkoschnący

FARBY, PENDZLE, oraz nowoczesny LAKIER „Neodur"
Poleca po cenach najniższych
Skład Materjałów Aptecznych i Farb
S. MONETA
DĄBROWA GÓRNICZA
ul. Sobieskiego 29.

Kino „APOLLO" w Sielcu

Niedziela 17-go i poniedziałek 18-go
Podwójny program!
Mała czarodziejska Shirle TEMPLE w filmie pt.

Żywy zastaw

II-gi program: HENRY GARAT i JANET GAYNOR w wesołej operetce filmowej p. t.

Jej Wysokość Całuje

Bilety od 25 gr. — — Dziś o 11-ej poranek po 10 groszy.

ROWERY

drogowe balonowe za
Obligacje 3 proc. Pożyczki Inwestycyjnej w firmie
Sz. Milechman
Dąbrowa Gór., Sobieskiego 11
Dogodne spłaty ratalne.

P12/33g

Persil i Henko

oto dwa środki, bez których niema prania!

KINO ZAGŁĘBIE

Wspaniała operetka filmowa p. t.

Senorita w Masce

W rol. gł. GLADYS SWARTHOUT — słynna gwiazda Metropolitan Opera — partnerka Jana Kiepury, oraz JOHN BOLES, CHARLES BICKFORD i H. WARNER.
NADPROGRAM: Najnowsze tygodniki PATA oraz dodatek pt. „BETTY W JAPONJI".
Początek I-go seansu o godz. 3-ej.
WKRÓTCE: film polski „STRASZNY DWÓR".

Kino RIALTO Sosnowiec Warszawska 18

Monumentalne, gigantyczne, najpotężniejsze arcydzieło filmowe od 2000 lat

Ostatnie dni Pompei

Ze względu na wysoką wartość filmu zalecamy przychodzenie na początki seansów o godz. 6, 7.45, 9.30.
O godz. 11.30 PORANEK po 25 groszy.

proszki od BÓLU GŁOWY dla dorosłych ze zn. fabr. „KOWALSKINA" AK
Fabr. Chem.-Farm. Ap. Kowalski Warszawa

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA I WYCHOWANIE

DŁUGOLETNIE Koncesjonowane Kursy Kroju, Szycia, Modelowania Florentyny Stypułkowskiej, Sosnowiec, Piłsudskiego 30. Krój najnowszy. Zapisy codziennie.— Świadectwa prawne.

WYUCZAM bezpłatnie kroju, szycia, modelowania. Pracownia sukien, Anna Szczepańska, Sosnowiec, Wawel 8.

TAPCZAN, kredens kuchenny, stół rozsuwany, maszynę do pisania tanio sprzedam. Sosnowiec, Narutowicza 6.

POTRZEBNY stolarz - polerownik. Sosnowiec, Piłsudskiego 103. Śmiech Kazimierz.

UZDROWISKA.

PORĘBA Dwór od 1 czerwca przyjmuje letników, utrzymanie 4 zł. dziennie od osoby. Stacja kolejowa, autobusowa i poczta — Wolbrom, dojazd szosą 4 kilometry, konie na żądanie. Informacji udzieli administracja.

POSADY I PRACE

KORESPONDENTKA polska biegle pisząca na maszynie, wymagania skromne, potrzebna zaraz. Oferty do redakcji pod „korespondentka".

AGENTÓW, ODSPRZEDAWCÓW, domokrążców w każdem mieście Śląska i Zagłębia, poszukujemy od zaraz. Wprowadzamy nowe patentowane artykuły domowe. Łatwa sprzedaż, wysoki zarobek. Zgłoszenia osobiste lub pisemne, Biuro Sprzedaży Katowice, Moniuszki 5 mieszkanie 4.

POTRZEBNY czeladnik szewski i pedręczny. Sosnowiec - Pogoń, ul. Reymonta 13.

POTRZEBA dwuch czeladników szewskich. Wiadomość Sosnowiec, ul. Stara 1 oficyna.

POTRZEBA 2 inkasentów z kaucją 500 — 1000 złotych. Sosnowiec, Racławicka 22 m. 6.

POTRZEBUJE przedstawicieli (ek) wydawnictwo! Duże zyski. Zgłaszać się Sosnowiec, Rysia 6 m. 20 godz. 18 — 20.

BIURALISTKA absolwentka handlówki potrzebna z kaucją. Oferty pismienne pod „Absolwentka" do administracji.

ONDULATORKI rutynowanej, pierwszorzednej poszukuję. Sosnowiec, Towarowa 9 m. 17, godzina 16 do 18.

POTRZEBNA panienka. Wytwórnia Artykułów Spożywczych Środula, Krasińskiego 19, godz. 16—18.

POSADY STAŁE

od zaraz dla 2 pań i 2 panów w handlu zewnętrznym. Reprezentacja wymagana. Zgłaszać się z dowodami dnia 18 maja (poniedziałek) od godziny 10—13 ul. Pilsudskiego 14-a I m. 6.

POTRZEBNY czeladnik szewski i podręczny. Sosnowiec - Pogoń ul. Reymonta 13.

KUCHARKI restauracyjne, panienki do podawania gościom poszukuje Kawiarnia „Europa" Sosnowiec.

POTRZEBNE maszynistki, kelnarka. „Renoma Sosnowiecka" Piłsudskiego 25. Zgłaszać się w poniedziałek.

DO sprzedania nowy domek z wygodami. Sosnowiec, ul. Nowa 14-a.

POTRZEBNA panienka do szycia do pracowni sukien. Wiadomość „Expres" Dąbrowa.

POTRZEBNY pomocnik fryzjerski i uczenica oraz ondulatorka na stałe. Sosnowiec, Dekerta 8.

POTRZEBNA ondulatorka do ondulacji trwałej. Sosnowiec, Piłsudskiego 70, E. Chmielarski.

POTRZEBNY agent do sprzedaży obrazów i luster. Zgłoszenia Nowak, Sosnowiec, Żeromskiego 5.

POTRZEBNA bufetowa do restauracji i pianino do wydzierżawienia. Wiadomość Będzin, Modrzejowska 63.

KRAWIECKICH czeladzi potrzeba zaraz Sosnowiec, 1 Maja 10, Tomasz Kimel.

POTRZEBNA zdolna dziewczyna (ekspedjentka). — Ogrodnictwo Nowaka, Mościckiego 22.

ZA pożyczenie 2.000 zł. dam stałą posadę urzednika — czki. Oferty „Expres Zagłębia" pod „Pożyczka".

LOKALE

WYNAJMĘ 2 pokoje, kuchnię, czynsz 35 złotych. Pogoń, Owsiana 10.

POSZUKUJĘ pokoju z kuchnią z wygodami od września. Zgłoszenia do administracji pod „Mieszkanie".

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Sosnowiec. Zagórska 5.

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość Sosnowiec, Dateka 2-a.

DO wynajęcia pokój umeblowany, oddzielne wejście, parter Legjonów 16, Julian Zarzecki.

LOKALE przemysłowe i garaż do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 25.

POSZUKUJĘ dużego pokoju, kuchni możliwie wygody. Śródmieście. Zgłoszenia pod „Zaraz".

KUPNO I SPRZEDAŻ

Otomany

Tapczany, materace, kozetki, fotele. Ceny niskie. Warunki dogodne. Sosnowiec, 1 Maja 14, Tomczyk.

GITARĘ i mandolinę sprzedam lub zamienię na dobry rower. Dąbrowa, Wałowa 2.

PLAC budowlany z gliną przy ul. Wiejskiej w Zagórzu sprzedam, 8 zł. pręt oraz place budowlane przy ul. Krakowskiej tanio sprzedam. Wiadomość „Expres" Dąbrowa.

HARMONJĘ stoliczkowa sprzedam tanio. Ząbkowice, Bielowizna, dom Zarębskiej.

SPRZEDAM dom, ładny, w śródmieściu w Dąbrowie, 18 ubikacyj i ogród. Wiadomość „Expres" Dąbrowa.

Z POWODU zmiany interesu sprzedam dom o dwuch frontach w śródmieściu Dąbrowy Górn. blisko tramwaju i kolei. — Wiadomość: Dąbrowa Górn., ul. Narutowicza 29.

ROWER balon i damski, stan pierwszorzędny, sprzedam. Gołonóg, Florowska, Michalska.

WIELKI plac pod budowę willi lub domu do sprzedania zaraz w Ząbkowicach na Bielowiźnie obok szklarni Belgijskiego T-wa. Wiadomość w Sosnowcu ul. Warszawska nr. 8 w storalni p. Śliwińskiego u Stanisława Sowy.

DO sprzedania budka. Wiadomość Środula, ul. Wapienna 26. Stanisław Sambor.

SPRZEDAM ładny dom solidnej budowy Wiadomość w administracji.

PLACE przy Bandurskiego — Królewskiej sprzedam w całości, lub częściowo. Moniuszki 2a Właściciel.

SPOWODU wyjazdu sprzedam sklep spożywczo - kolonjalny dobrze prosperujący. Wiadomość administracja.

OKAZYJNIE do sprzedania odkurzacz „Elektrolux" nowy, magiel pokojowa, piecyk elektryczny. Wielki Bazar, Sosnowiec 3 maja 5.

SPRZEDAM cztery place w Dańdówce. Szkolna 28.

KUPIĘ okazyjnie 6 biurek, 8 szaf i 12 stołów biurowych. Oferty należy składać do administracji „Expresu Zagłębia" pod „475".

KAFLE

płytki ścienne flisy, okienne, posadzki płyty piekarskie, cegły ogniotrwałe oraz okucia do pieców sprzedaje po cenach konkonkurencyjnych Fiszel, Sosnowiec, Prez. Mościckiego 23, Będzin, Kołłątaja 18.

SPRZEDAM piwiarnię z całem urządzeniem, dobrze prosperująca w Wojkowicach Komornych, spowodu wyjazdu. Wiadomość filja „Expresu" Grodziec.

SZAFĘ, biurko, bibljotekę, stół, rower, wózek, maszynę kredens sprzedam. Sosnowiec, Florjańska 11.

MOTOCYKL „Ariel" 350 cm. w bardzo dobrym stanie, tanio do sprzedania. Wiadomość „Expres Zagłębia".

DOM 12 ubikacyj 94 pręty placu sprzedam lub zamienię na dobrą ziemię. Będzin, ulica Zagórska 50, Sadowski.

Piegi

plamy, wągry, pryszcze zgubisz tylko

Kremem Meta

skład apteczny. Będzin, Kołłątaja 1.

SPRZEDAM motor 1 K. M. i pół K. M. Będzin, Górna 12.

GRAMOFON szafkowy 16 płyt okazyjnie sprzedam. Sosnowiec, Modrzejowska 37, Ludwik Harlak.

KAMIENIC miejskich, placów, majątków rolnych w wielkim wyborze, korzystnie do kupna oraz przyjmuje takowe do sprzedania. Biuro Mościckiego 12, Sosnowiec.

NAJTANIEJ kupisz artykuły kosmetyczne, fryzjerskie tylko w składzie aptecznym Danցygiera, Będzin, Małachowskiego 34. Poleca gwarantowany krem od piegów plam, pryszczy.

DO sprzedania dom nowy murowany 15 ubikacji, niewykończony. Czeladź, ulica Nowopogońska nr. 44. Wiadomość Supernakowa, Sosnowiec, Prezydenta Mościckiego 22.

SPRZEDAM maszynę do szycia Singera bębenkowa 80 złotych. Jezor, Cebrat.

SPRZEDAM dom, dwie ubikacje, ogródek, miejscowość Gołonóg. Wiadomość „Expres Zagłębia".

SPRZEDAM nieruchomość z ogrodem owocowym, łąkę miejsce letniskowe, Ząbkowice — Basiula. Wiadomość Sosnowiec Środula, Wita Stwosza 11.

SPRZEDAM sklep spożywczy tanio, lub urządzenie. Wiadomość w administracji.

SPRZEDAŻ nieruchomości: Dom murowany, oficyna murowana nowa. 2 domy drewniane powierzchnia 49 prętów, sklep. mieszkanie wolne Cena 15 tysięcy złotych. Zgłoszenia Dąbrowa, Narutowicza 42.

EWA wozy Nr. 6 na szerokich osiach do sprzedania. Pszenna 6.

SKLEP spożywczy w dobrym punkcie do sprzedania tanio. Wiadomość „Expres" Sosnowiec.

SPRZEDAM psa łańcuchowego dużego. Milowice, Bryniczna 34, Siemiński.

KUPIĘ kilka mórg ziemi z zabudowaniami, miejscowość i cenę podać do „Expresu" pod „Ziemia".

SPRZEDAJĘ flance pomidorów, warzywne, kwiatowe. Żelezińska, Sosnowiec, Małachowskiego, ogród przy baldach.

SPRZEDAM szafy, bieliźniarki, stoły, bibljoteki, kredensy pokojowe. Sosnowiec, Kowalska, Plac Kościelny, Maj.

HARMONJĘ stoliczkowe, chromatyczne, białe, pianowe komplety, narczniki, kornet, alt sprzedaje. Reperuje. Sosnowiec, 1-go Maja Rutkowski.

WÓZEK dziecięcy w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość w redakcji.

SKLEP mały z mieszkaniem lub bez, wynajmę. Wiadomość w administracji.

SPRZEDAM dom nowy 3 ubik. sklep, wygody. Budynek zaczęty na 3 piętra. Posesja nadaje się dla większ. interesu. Adres w administracji.

HARMONJĘ stolikową sprzedam, zamienię na maszynę do szycia lub rower. Czeladź, Pierackiego 18, Mucha.

W poradni gotowania na elektryczności przy sklepie Elektrowni w dniach 18, 19 i 20 maja odbędzie się bezpłatny kurs gotowania na kuchenkach elektrycznych dla pomocnic domowych. Kurs będzie się odbywał w godz. od 16-30 do 18-30.

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskiem, S. A.

WAPNO

budowlane w bryłach, pierwszego gatunku, tłuste o dużej wydajności. Wapienniki „Brynica" Czeladź, telefon 20.

GILZY do papierosów „SERWUS — PASCHALSKIEGO" kosztują tylko pięć groszy pudełko, a w gatunku pierwszorzędne.

Wapno

z pieca Hoffmanowskiego znane ze swej dobroci wapno lasowane, polecają Zakłady Wapienne Józef Palusiński Sosnowiec, Sro

KAFLE stajniały, cena od 20 gr. kafle kolorowe, płytki ścienne glazurowane, cegła szamotowa. Wapno gaszone, oraz wszelkie przybory do pieców sprzedaje najtaniej Zajdler Sosnowiec Stara 4 telefon 1363.

Z POWODU zmiany interesu sprzedam dom o dwuch frontach w śródmieściu Dąbrowy — Górn. blisko tramwaju i kolei. Wiadomość: Dąbrowa Górn. ul. Narutowicza 29.

MAŁY domek kupię. Zgłoszenia „Expres Zagłębia" Sosnowiec pod S. J.

SZMALEC pierwszej jakości do sprzedania. Hurtowa cena zł. 1.60 w firmie „Zagłębianka" Sosnowiec, Narutowicza 19.

RADJOWY aparat sprzedam „Fiektrit kontinent" nowy 1936 3-lampowy 160 złotych. Sosnowiec, Florjańska 29 m. 5.

2 NATIONAL KASY dużą i mniejszą kupię za gotówkę. Oferty z podaniem numerów kas i ostateczną ceną, Musiał, Katowice, Pocztowa 8.

CZĘSTOCHOWA, Kamienica nowa 52 pokoje sklepy dochód 14.560, cena 120.000, wpłata 35.000. Kamienica nowa 35 pokoi dochód 5.000, cena 40.000, wpłata 16.000 Kamienica dwudziestka, pokoi, ogród, dochód 3.300, cena 28.000 dom nowy 10 ubikacji ogród 10.000, wielki wybór domów, willi majątków, ziemskich poleca do sprzedania Starkiewez, Częstochowa „Renoma" Aleja 21.

SPRZEDAM tanio harmonję stoliczkową i pedałowa ewentualnie zamienie na rower. Czeladź, Nowopogońska 17c. Szewczyk.

ZGUBIONE DOKUMENTY

FELIKS Gajewski zgubił odcinek zameldowania w Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu.

JEREMJASZ Lewenberg zgubił książkę wojskową wydaną przez PKU. Sosnowiec.

ADAMCZYK KATARZYNA zgubiła dowód osobisty wydany przez dyrekcję warszawską, który unieważnia.

MATRYMONIALNE

WDOWIEC lat 40 poślubi ładną panne, lub wdówkę bezdzietną, skromną, łagodną, średnia, która pracuje, lub zdolną krawcową. Zgłoszenia do Expresu w Sosnowcu pod „Prędki ożenek".

PRZYSTOJNY, solidny, gentelmen, kawaler na dobrym stanowisku, chętnie poślubi panią może być biedna, ale przystojna, inteligentna, z dobrego domu. Oferty Sosnowiec „Expres" pod „Gentelmen".

SAMOTNY, inteligentny właściciel realności, posiada kilkadziesiąt tysięcy, zajmuje odpowiednie stanowisko, pragnie poznać panią inteligentną, domatorkę, dobrej prezencji, materjalnie niezależną.— Zgłoszenia „Expres" Sosnowiec pod „Samotny".

PODAJEMY do wiadomości zainteresowanych, że w tygodniu ukaże się czasopismo matrymonjalne „Przyszłość", które będzie do nabycia w kioskach.

STARSZY wdowiec bezdzietny z powodu wyjazdu sprzeda majątek 18 ubikacyj, ogród owocowy, plac pod budowę przy ul. Sieleckiej, Będzin, Zagórska 34, gospodarz

KAWALER, lat 28, inteligentny, blondyn poślubi pannę inteligentną zgrabną do lat 30, która dopomoże do założenia fabryczki w jego zawodzie, jak również ma wiele doborowych partyj. Zgłoszenia „Expres Sosnowiec „Solidny swat".

SZYBKO, szczęśliwie, dyskretnie łączy małżeństwa „Przyszłość" Sosnowiec, Orla 30 , za co mamy liczne podziękowania.

ROŻNE

AGENCI! Nowość bezkonkurencyjna i Nowa metoda sprzedaży. 1000 miesięcznie. Wzory, pouczenia bezpłatnie. Oferty, Warszawa skrytka 66.

WZYWAM p. Władysławę Czaplą Wapienna 28 do odwołania wypowiedzianych na mnie słów nieprawdziwych do p. Nowaka w przeciwnym razie pociągnę do odpowiedzialności sadowej. Józef Bździga.

DYPLOMOWANA kosmetyczka Ewa Hamburgerowa „KALOTECHNIKA" Sosnowiec, Piłsudskiego 12, tel. 11-45. Po powrocie z Warszawy, stosuje różne nowości z najlepszych aparatów. — Racjonalne leczenie i pielęgnacja cery. Usuwanie wągrów, zmarszczek. Maseczki balsamiczne, upiększające. Trwałe przyciemnianie brwi i rzęs, systemem paryskim.

Były felczer

Szpitala skórnego św. Łazarza w Warszawie H. Rudziński przyjmuje od 18 — 20 Dąbrowa Górn., ul. Kościuszki nr. 2.

PODZIĘKOWANIE W. Panu Zielińskiemu za wyleczenie mnie z tak ciężkiej choroby składam najserdeczniejsze podziękowanie J. Miszczykowa Piaski, Borowa 119.

DO lodów żądajcie specjalnych orzeźwiających andrutów tylko Wojciecha Mirochy Wadowice.

Ondulacje trwałą

wykonywuje pierwszorzędnie Sosnowiec, ul. Deblińska obok sklepu Elektrowni cena 5 złotych.

POSZUKUJĘ propozycji, mam zorganizowane biuro handlowe i pomoc. Oferty Sosnowiec „Expres" pod „Propozycja".

15 MAJA 1936 r. w „Expresie Zagłębia" ukazało się ogłoszenie o skradzeniu weksla na 500 złotych z mojego wystawienia protestowanego 20 maja 1934 roku. Niniejszem oświadczam, że weksla takiego nie podpisywałem i nigdy z Janem Wiecialem nie zawierałem żadnych tranzakcyj i weksli nie dawałem. Jan Kutarba.

Biura pisania podań

do władz administracyjnych i SĄDOWYCH E. ŁWOWSKIEGO i do władz administracyjnych K. STANKIEWICZA Sosnowiec, Warszawska 6, I-sze piętro.

Ondulacja trwała gwarantowana zł. 5

Zawiadamiamy Szanowne Panie, że w naszym pierwszorzędnym salonie dla Pań, tą na za ondulację trwałą obniżona została do zł. 5. Za jakość i trwałość wykonania gwarantujemy. „SANITAS" (G. KRAWIEC) Sosnowiec, ul. Modrzejowska Nr. 1 (obok sklepu p. Wolskiego).

Ondulacja trwała gwarantowana złotych 4.50

wykonuje Zakład Fryzjerski ANTONI PIOTROWSKI, Sosnowiec, Będzińska róg Czeladzkiej.

LETNISKO we dworze, nowoczesne urządzenia, las sosnowy, blisko 4 złote dziennie. Poczta Aurelów, dwór Chorzemice.— Miejscowość sucha, zdrowa.

PANA GEBKĘ z Będzina, Kolejowa 15 proszę w terminie 3-dniowym o zwrot głośnika i pieniędzy, gdyż aparat pozostawił zepsutego. W przeciwnym razie sprawę skieruję na drogę sądową. B. Grodziec.

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" w Warszawie, Sp. Akc.

Wydawca Helena Mansierska. Drak. „Expres Zagłębia" Sosnowiec Teatralna 1. Redaktor odp. Tadeusz Lipski